

Svenska
Fyrskällskapet
www.fyr.org

Blänket

ÅRSBOK 2021
med Vårprogram

2021:1 Årg 25

Adress:

Svenska Fyrskallskapet
Box 1200
131 27 Nacka Strand
Tel 08 710 3333

Hemsida: www.fyr.org

Redaktör:

Maria Elsby
Terrassvägen 3 Stockevik
451 78 Fiskebäckskil
Tel. 0523-221 39
e-post:
maria.elsby@gmail.com

Ansvarig utgivare/tf ordf.

Ulf Schloss
Alphyddevägen 8
131 35 Nacka
Tel. 0704-672473
e-post: ulf.schloss@telia.com

Nästa manusstopp:
25 januari 2021

ISSN 1404-3262

Omslagsbild:

Pater Noster

Foto: Göran Forss

Svenska
Fyrskallskapet
www.fyr.org

Blänket

2021:1

Årsbok och
informationsskrift
för medlemmar i
Svenska Fyrskallskapet.

*Författarna är själva
ansvariga för artiklarnas
innehåll och bilder.*

Bankgiro: 5401-9344
Bank: Handelsbanken
IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS
Plusgiro: 1968420-8
Organisations nr: 802439-0216

Innehåll

Gott Nytt Fyrår 2021	4
<i>Maria & Leif Elsby</i>	
Tf ordförandens tankar	5
<i>Esbjörn Hillberg</i>	
Program våren och sommaren 2021	6
Vill du visa Hoburg fyr under sommaren 2021?	9
<i>Göran Storm</i>	
Årsmöte 2021	9
Årsberättelse 2020 för Svenska Fyrsällskapet	10
Medlemsstatistik	20
Boktips	21
<i>Jan Hopfinger</i>	
Ett svenskt fyrskepp på den karibiska ön Grenada	22
<i>Staffan Lillienberg</i>	
Brev från Pater Noster 1943 - 1947	30
<i>Bengt Rutkvist</i>	
Barnsidan	37
<i>Manne Harvey Rix och Elliot Enebro</i>	
Biltur till Söderarm 1987.....	38
<i>Roine Karlsson</i>	
Att bo i fyr på Rügen	40
<i>Ulf Wade Andersson (postumt)</i>	
Grönskär 250 år och Sandhamn 150 år	42
<i>Anders Unosson</i>	
Klubbmärken, tröjor, m.m.	43
Handikappanpassning av Garpen	44
<i>Bengt Åstedt</i>	
Notiser	45
Årets fyrpepparkakstävling avgjord	46
Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?	49
Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?	49
Svenska Fyrsällskapet; styrelse och kommittéer	50
Medlemsavgifter för 2021.....	51

Gott Nytt Fyrår 2021

Dover Old Lighthouse and Castle

Denna var en av de sista bilder Esbjörn skickade mig. Den skulle symbolisera att vi var en förening som hade funnits länge, men som på intet sätt var en ruin, tvärtom utvecklas vi hela tiden.

Året som gått har varit omvälvande på många sätt, men en god sak har det ändå fört med sig. Medlemmarna har fått mer tid och kontaktat oss flitigare än någonsin. Vi vill passa på att tacka alla som hört av sig med bidrag till Blänket, Fyrpersonalregistret eller Fyrlexikonet och alla de som bara ringt och pratat bort en stund om vårt gemensamma intresse, d.v.s. allt om fyrar och fyrliv. Vi har uppskattat det mycket.

En som vi vill rikta ett alldeles speciellt tack till är vår förra webbmaster, Arne Svensson, som efter 8 år av jobb med Fyrsällskapets datafrågor inte blivit avtackad ännu, dels p.g.a. att det inte blev något fysiskt Årsmöte och dels för att Esbjörn inte ansåg Arnes engagemang i Fyrsällskapet som avslutat. De höll kontakten ända till slutet. Redaktionskommittén vill tacka Arne, som med sin stora datakunskap och på sitt lågmälda och vänliga sätt, stöttat och hjälpt oss under åren.

Nu börjar ett nytt år och inte vilket år som helst. 2021 fyller Svenska Fyrsällskapet 25 år. Vi får hoppas att viruset drar sig tillbaka så att vi verkligen kan fira. 25 år är väldigt mycket för en förening och dessutom en som ständigt växer. Att Blänket har blivit en så populär skrift som den har blivit är p.g.a. bidragen från er medlemmar så tveka inte att ta kontakt. Det är samma telefonnummer och mailadresser som tidigare som gäller: maria.elsby@gmail.com, tel. 0523-22139 (för Blänket och fyrpersonalen) leif.e.elsby@gmail.com, tel. 0523-22139 (för Fyrlexikon)

Maria & Leif Elsby
Blänket-redaktionen

Tf ordförandens tankar

Som tidigare meddelats har Svenska Fyrskapsets grundare och ordförande från starten Esbjörn Hillberg eller "Heppe", som han föredrog att kallas, lämnat oss.

I egenskap av vice ordförande har jag nu tagit över som tf. ordförande fram tills en ny ordförande kan väljas.

En liten presentation av mig kan vara på sin plats. Fritidsboende sedan vagnen i Stockholms skärgård innebar att intresset för båtar och hav väcktes tidigt. Under min yrkesverksamhet arbetade jag i huvudsak i företag med maritim inriktning. De sista dryga tjugo åren på AGAs fyrvardelning (AGA Navigation Aids/Pharos Marine) som försäljnings- och projektinjenjör. Jag har varit styrelseledamot i Svenska Fyrskapsket sedan 2003.

Fyrarna i vårt land uppfördes långt innan SF bildades, men genom de insatser som SF gjort har fyrarna definitivt getts chans till ett förlängt liv. Att en del fyrar tas ur drift är oundvikligt, men man ska komma ihåg att även nya fyrar byggs. Överst på barriaden har tveklöst "Heppe" stått och varit ibland obekvämt pådrivande som visat sig vara ett vinnande koncept och även vunnit respekt hos vederbörande ansvariga myndigheter.

Det är genom detta arv vi nu axlar manteln att fortsätta SF:s aktiviteter i "Heppes" anda och även utveckla verksamheten till fyrarnas fromma. Verksamheten har och kommer att påverkas negativt av den pågående pandemin. De flesta av 2020 års föredrag har ställts in. En del utflykter har dock kunnat genomföras. Lyckligtvis kunde firandet av Grönskär (250 år), Svartklubben (200 år), samt Sandhamn, Utklippan, Tylö (alla 150 år) genomföras, tyvärr dock inte Lakholmen.

Programkommittéerna Stockholm, Väst kust, Gotland och Uppland har tagit fram ett program för våren, men frågan är hur många av dessa som kan genomföras. Ev. ändringar kommer att anslås på hemsidan www.fyr.org.

Under många år har SF deltagit i Båtmässorna "Allt för Sjön" i Stockholm och "Båtmässan" i Göteborg men dessa är tyvärr inställda i år, ja ni vet varför.

Årsmötet den 24 mars kommer även i år att hållas utan fysisk närvaro. Kallelse och övrig Årsmötesdokumentation finns att ta del av i detta nummer av Blänket samt på hemsidan.

SF fyller ju 25 år den 5:e oktober 2021 och hur firandet kommer att ske är omöjligt att sia om. Resp. Programkommitté kommer, beroende på smittoläget, stå för ev. firande som kommer att finnas med i höstprogrammet. Jubileumsskriften som kommer alla medlemmar till del kommer att distribueras tillsammans med höstnumret av Blänket.

Ett tips så här i pandemitider då vi inte kan träffas vid föredrag etc. är att utnyttja fritiden till fyrbesök i närområdet, behöver inte enbart bli till de stora fyrarna även de mindre är nog så viktiga. I vårt Fyrlexikon www.fyr.org/Lexikon finns det stora flertalet fyrar angivna. Gör en utflykt med familjen ta bilder och skriv gärna ett litet reportage och skicka in till Blänket - redaktören välkomnar alla bidrag.

Till sist, det är ni medlemmar som är SF:s ryggrad och styrka. Utan er minskar möjligheten till påverkan att bevara vårt maritima kulturarv som fyrarna utgör.

Fortsätt att vara med oss. Då kommer vi att lyckas!

Slutligen en god fortsättning på ett, förhoppningsvis Coronafrött 2021.

Nacka 2021-01-01

Ulf Schloss

**OBS! Om vi tvingas ställa in föredrag eller utflykter kommer detta att anslås på Fyrsällskapetets hemsida www.fyr.org.
Kontrollera på hemsidan innan du ger dig iväg.**

Program våren och sommaren 2021

Båtmässan i Göteborg och Båtmässan "Allt för sjön" i Stockholm är tyvärr inställda 2021.

17 februari Stockholm

Barndomsminnen från Svartklubben

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, onsdag den 17 februari kl 19.00.

Carina Borgström och Lisbeth Modin berättar och visar bilder från Svartklubben förr i tiden.

Resväg kommunalt: Buss 65 till busshållplats Moderna Muséet på Skeppsholmen, gå 100 m mot norra udden. Parkering finns i anslutning till Folkhögskolan.

Lokal: Inre Matsalen. Ingång vid Huvudentrén.

Inträde: 20:- (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40:-.

Anmälan senast 10 februari till Christer Nettelblatt, tel. 08-642 1776 eller e-post ulf.schloss@telia.com.

23 mars Stockholm

Kan fyror hjälpa till att rädda Östersjön del 3

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, tisdag den 23 mars kl 19.00.

Tredje föredraget av fotograf Magnus Rietz, som denna gång berättar i ord och bild om många av de fantastiska fyra i Finland och Sverige.

Resväg: se 17 februari

Lokal: Inre Matsalen. Ingång vid Huvudentrén.

Inträde: 20:- (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40:-.

Anmälan senast 17 mars till Christer Nettelblatt, tel. 08-642 1776 eller e-post ulf.schloss@telia.com.

24 mars Årsmöte

P.g.a. rådande pandemi sker årsmötet utan fysisk närvaro. Kallelse till årsmötet samt årsmötesdokumentation publiceras i Blänket 2021:1 (detta nummer) och på Hemsidan www.fyr.org.

28 mars Göteborg

Fyrarna på Norra Älvstranden

Vi träffas utanför Eriksbergshallen, mitt emot Älvsnabbens färjeläge vid Eriksberg, söndag den 28 mars kl 12.00.

Hunnebådan, Dana Svartskär och Skalkorgarna, tre farledsfyror som dragits in vid utbyggnad av inloppet till Göteborg. Fyrkurerna finns nu på Eriksbergs pirar vid Norra Älvstranden i Göta Älv. Vi gör en rundvandring till fyrarna och får höra historien om dem, var de stått tidigare, fyrljus, framtid m.m. Kanske, kanske får vi också ta en titt inuti någon.

Till Eriksberg kommer man med Älvsnabben, med buss eller med egen bil.

Tag med fika så hittar vi en lämplig fikaplats!

Ingen anmälan, ingen avgift

Är du osäker på mötesplatsen, ring Göran Sernbo mobil 070-444 98 43.

11 april Marstrand

Vandring runt Marstrand med fyrspaning

Samling på Marstrandsön, vid färjeläget, söndag den 11 april kl. 11.00

Kurt och Anna Toresson tar oss runt Marstrandsön på en tur då vi spanar efter fyror.

Vandringen är 2,5 km lång och delvis kuperad och vi räknar med c:a 3 tim inkl. fikapaus.

Anmälan: Ingen

Avgift: Västtrafiks biljett till Marstrandsön, för färjetider o pris se www.vasttrafik.se

Glöm inte att ta med fika och kikare! Och bra vandringsskor!

Vid ev. frågor ring Kurt och Anna Toresson tel 0708-887692.

15 april Stockholm

Häradskärs Fyr och Lotsplats

Skeppsholmens Folkhögskola, Slupskjulsvägen 12, torsdag den 15 april kl 19.00.

Kenneth Magnusson, fyrens nuvarande tillsyningsman berättar i ord och bild om Häradskär då och nu.

Resväg: se 17 februari

Lokal: Inre Matsalen. Ingång vid Huvudentrén.

Inträde: 20:- (obligatoriskt), inträde + kaffe med kaka 40:-.

Anmälan senast 9 april till Christer Nettelblatt, tel. 08-642 1776 eller

e-post ulf.schloss@telia.com.

25 april Göteborg

Fyrplats i Göteborg 1923

Samling Götaplatsen söndag den 25 april kl. 11.00

Visste du att det har funnits en fyrplats i Johanneberg? Det var under jubileumsutställningen 1923 som man lät uppföra 3 fyror på berget ovanför Näckrosdammen. Upp till fyrarna gick det en bergbana från Näckrosdammen.

Vi pratar lite om Jubileumsutställningen då vi går från Götaplatsen till Näckrosdammen.

Vi följer sedan bergbanans väg upp till Fyrplatsen. Fundamenten finns fortfarande kvar. Där uppe funderar vi på hur det såg ut 1923, hur det ser ut idag och vad man kan göra av platsen i framtiden. Ulf Smedbo, kunnig i tåg och järnvägsräls, berättar om bergbanan o Marie Tilosius berättar om fyrplatsen. Du som kan något om Jubileumsutställningen kom med och berätta!

Ta grova skor det kan vara blött. Lite terrängpromenad på dålig stig, dock inte "obanad" terräng, upp till fyrplatsen. Du kan ta asfaltväg tillbaka. Tid 1½ timma. Vi avslutar vid fyrplatsen.

Ingen avgift, ingen anmälan

Vid ev. frågor ring Marie Tilosius tel. 031-526165.

18 maj Uppland

Utflykt till f.d. fyrskeppet Almagrundet och Bönan

Samling kl. 10 tisdagen den 18 maj vid f.d. fyrskeppet Almagrundet som ligger vid Gavleåns norra kaj på Alderholmen (Gävle Strand).

Om du kommer med bil söderifrån, tag av från E4 vid Gävle N. Körtid från Uppsala c:a 1½ timme.

Tag med matsäck och gärna munskydd. Efter visning av **fyrskeppet** fortsätter vi till **Bönans fyr- och lotsplats** för visning av den gamla fyren.

Utflykten är ett samarbete mellan Svenska Fyrsällskapets Upplandsdistrikt och Svenska Kryssarklubbens Uppsala-Roslagskrets.

Inträde: 20 kr (Almagrundet)

Anmälan senast den 10 maj till Anders Nylund tel. 0702-727159.

Samling vid parkeringen Pinneviksbadet i Lysekil, söndag den 30 maj kl. 12.00

Thomas Andersson, växtekolog och naturfotograf, tar oss med på en guidad vandring i Stångehuvud naturreservat. Thomas berättar om naturen och vad vi ser runt omkring av hav o fyrar. Vi avslutar turen vid fyrhuset som vi får titta in i.

Fyren på Stångehuvud anlades 1890 och användes till 1940. Fyrhuset står ännu kvar och har nyligen renoverats. Stångehuvuds fyrhus blev 2019 utsett till ett av Västra Götalands "sju underverk" vid en omröstning som Västra Götalandsregionen genomförde. Mer information om fyren och Stångehuvud hittar du på www.stangehuvud.se

Anmälan efter 1 maj till fyrprogvast@gmail.com

Avgift 50 kr/person betalas på plats kontant (ha med jämna pengar) eller med Swish.

Antal max 30.

Glöm inte att ta med fika! Ev. frågor ring Marie Tilosius 031-526165.

Svenska fyrsällskapet firar Internationella Fyrdagen på den tredje helgen i augusti. Lokala avvikelser kan förekomma, för besked se: <https://fyr.org/aktiviteter/internationella-fyrdagen.html>.

Den Internationella Fyrdagen firades första gången 2002 och firas sedan dess varje år den söndag (även lördag) som infaller under tredje hela helgen i augusti.

Vill du visa Hoburg fyr under sommaren 2021?

Föreningen Fyrtillsyn Gotland visar Hoburg fyr (som ägs av Sjöfartsverket) varje sommar under veckorna 25-32. Fyren visas av frivilliga "fyrvaktare" dagligen kl 11-17 under en vecka söndag-lördag. Vi ser gärna att du vill visa fyren en stund någon kväll också, främst i någon av de senare veckorna.

Vi ordnar boende på Sjövarnsgården (ett dubbelrum med gemensamt kök o dusch) någon km från fyren.

Är du intresserad maila gost4808@hotmail.com meddela vilken/vilka veckor du kan, så får du mer information.

Göran Storm
"fyrvaktsansvarig"

ÅRSMÖTE 2021

Härmed kallas till Årsmöte i Svenska Fyrsällskapet den 24 mars 2021. På grund av den rådande pandemin kommer mötet, i likhet med föregående år, att hållas i virtuell form. Visst material inför mötet (Verksamhetsberättelse, Preliminärt bokslut samt Medlemsstatistik) återfinns på de följande sidorna. Kompletterande underlag (Årsbokslut, Revisionsberättelse, Valberedningens förslag, eventuella Motioner samt förslag till Årsavgifter för 2022), d.v.s. det som regelmässigt föredras på mötet, kommer att presenteras på sällskapets hemsida senast 3 veckor innan mötet. Eventuella motioner ska ha inkommit till styrelsen senast den 8 februari 2021.

Årsmötesagenda:

1. Val av ordförande att leda förhandlingarna
2. Val av sekreterare för mötet
3. Val av två justeringsmän/rösträknare
4. Fråga om korrekt kallelse till möte
5. Verksamhetsberättelse inklusive ekonomisk redogörelse
6. Revisionsberättelse
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
8. Val av ordförande för innevarande verksamhetsår
9. Val av övriga ordinarie styrelseledamöter för innevarande och nästa verksamhetsår
10. Val av två revisorer jämte en revisorssuppleant
11. Ev. val av regionstyrelser och kommittéer
12. Förslag till och val av valberedning
13. Fastställande av årsavgifter för nästa verksamhetsår
14. Motioner inkomna till styrelsen
15. Övriga frågor

Tråkigt nog får alltså även Årsmötet 2021 bli virtuellt, dock med förhoppning att vi ska kunna ses igen i fysisk form året därpå. Om ingen invändning inkommit till styrelsen senast två veckor innan mötet, d.v.s. senast den 10 mars 2021, anses Årsmötet ha genomförts i enlighet med ovanstående.

Protokoll från Årsmötet kommer att publiceras på hemsidan samt i nästkommande Blänket.

Styrelsen

Årsberättelse 2020 för Svenska Fyrsällskapet

Svenska Fyrsällskapet, sedan starten kontinuerliga tillväxt, har glädjande nog bara fortsatt och fortsatt under 2020. Vi är även säkra på att intresset för Sveriges fyrrar ökar och har börjat sprida sig till även yngre generationer. Vi har nu blivit så pass stora så att många rekommenderar sina bekanta att kontakta oss med fyrfrågor och bli medlemmar. Besökarna på vår hemsida, i vårt Fyrlexikon och i Fyrpersonalregister stiger. Många av våra ledamöter spenderar mer och mer tid på telefon eller email och svarar på frågor från intresserade medlemmar och icke medlemmar, författare, reportrar, myndigheter, m.fl. Allt är positivt men ställer också stora krav på oss som är invalda i styrelsen och kommittéer. Vi kommer därför att under 2020 börja använda oss av extern hjälp för våra mest betungande arbetsuppgifter, medlemsadministration och ekonomiredovisning.

Medlemsutveckling

Antal medlemmar 2020-12-31 var 4668 st fördelade enligt följande:

Enskilda	Föreningar	Företag	Totalt
4579	77	12	4668

644 nya medlemmar har tillkommit under året, 275 har lämnat sällskapet. Av enskilda medlemmar är 37 % kvinnor.

Ekonomi & administration

Fyrsällskapet har år 2020 fortsatt sin positiva ekonomiska utveckling och vår ekonomi är mycket god. Årets resultat blev 430.208 och summa skulder och eget kapital 3.885.192. Detaljerad information redovisas i resultat- och balansrapporten.

Då medlemstillväxten fortsatt har vi infört ett nytt system för medlemsadministration och nytt ekonomiredovisningssystem. Vi köper denna service av Svenska Krys-sarklubben och detta fungerar mycket bra. Detta har medfört ökade kostnader men minskat på arbetet inom styrelsen. Medlemsregistret är Svenska Fyrsällskapets viktigaste ägodel. Vårt mål är att det skall innehålla aktuell information. Vi önskar att medlemmar snabbt informerar oss när de ändrar sina kontaktuppgifter. Vi saknar tyvärr uppdaterade e-post-adresser till många medlemmar och ber er att sända oss ett mail så att vi kan uppdatera er e-postadress. Sänd till medlem@fyr.org.

Vi hyr en liten lokal med förråd i Göteborg där vi har fyrböcker, dokumentation, sjökort, ritningar och digitala ljud/bilder. Där förvarar vi även en del fyrteknisk utrustning (trumlinser, klippapparater, m.m.) som vi äger samt det vi använder vid mässor och visningar.

Förtroendevalda i styrelsen och kommittéer

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande:	Esbjörn Hillberg (t.o.m. 2020-09-28)
Tf ordförande	Ulf Schloss (fr.o.m. 2020-09-29)
Vice ordförande:	Ulf Schloss
Sekreterare:	Björn Hedberg
Kassör:	Ingrid Sernbo
Ledamot:	Tomas Berglund
Ledamot:	Leif Elsby
Ledamot:	Mikael Engqvist
Ledamot:	Ann-Louise Gustavsson
Ledamot:	Tommy Öberg

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 3 styrelsemöten. I dessa möten deltar även kommittésammanskallande.

Arne Svensson har varit webmaster fram till årsmötet och ersattes då av Ann-Louise Gustavsson

Lena Ardbo och Monica Axman har varit revisorer och Heléne Abenius revisors-suppleant.

Följande kommittéer har arbetat under året:

Blänket – redaktionen

Maria Elsby, redaktör
Leif Elsby

Hemsida/Sociala medier

Ann-Louise Gustavsson, sammankallande
Johan Stiernspetz
Ulf Tjerneld
Arne Svensson fram till årsmötet

Programkommittén Västkusten

Marie Tilosius, sammankallande
Ann Holmdahl
Göran Sernbo
Anna-Maj Toresson
Kurt Toresson

Programkommittén Ostkusten

Christer Nettelblatt, sammankallande
Marianne Brus
Christian Lagerwall
Ulf Schloss
Erik Sundström
Jan-Bertil Sölvén
Anders Unosson
Rolf Wänn

Programkommittén Gotland

Jan Ströberg, sammankallande
Lars Flemström
Gunnar Sillén
Göran Storm

Programkommittén Uppland

Gunnar Boman, sammankallande
Hans Fendin
Anders Nylund
Tommy Öberg

Valberedning

Jan-Bertil Sölvén (sammankallande till årsmötet)

Anders Unosson, sammankallande

Nisse Holmdahl

Christian Lagerwall

Marie Tilosius

Möten, föredrag, resor och utflykter

Vår schemalagda programverksamhet enligt listan nedan har lockat 1396 deltagare. Dessutom besökte 5793 personer våra öppna fyrar under den Internationella Fyrdagen. Vi har också deltagit på båtmässor i Göteborg och Stockholm, vilken fick avbrytas efter halva tiden. Vi deltar i Västerhavsveckan på Måseskär där vi guidar i fyren och vi deltar även i Kulturnatta i Göteborg. Det är svårt att uppskatta antal deltagare i dessa större arrangemang men det är många besökare inklusive flera medlemmar.

Vi strävar efter att arrangera regelbundna träffar/föredrag på ännu fler platser exempelvis någonstans vid Väneren samt i Umeå, Härnösand eller någon annan plats i Norrland. Då behöver vi hjälp från lokala medlemmar eller lokala fyr/sjöfartsföreningar, så hör av er.

Programkommittéerna har under 2020 erbjudit följande aktiviteter:

				<i>Antal delt. *)</i>
02-01	Göteborg	Båtmässan 1-9 februari		okänt
02-09	Göteborg	Fyrplats i Göteborg 1923	M Tilosius, Ulf Smedbo	6
02-20	Göteborg	Bland Lotsar o Fyrmän, Malörens fp	L Zimmerman, G Öhrn	31
02-26	Stockholm	Kan fyrar hjälpa att rädda Östersjön 2	Magnus Rietz	44
03-06	Stockholm	Allt för sjön 6-15 mars		okänt
03-09	Uppsala	Haveriernas Märket	Pekka Väisänen	120
03-21	Göteborg	Årsmöte Corona inställt		-
03-22	Göteborg	Fyrplats i Göteborg 1923	Ulf Smedbo, M Tilosius	-
03-25	Stockholm	Häradskärs Fyr- och Lotsplats	Kenneth Magnusson	-
04-18	Gotland	Utflykt södra Gotland	Allan Pettersson..	-
04-23	Stockholm	Fyrar i Stockholms skärgård	Anders Unosson	-
05-09	Göteborg	Fyrarna på Björkö	Lars Jägersvärd	-
05-09	Gotland	Utflykt norra Gotland	Göran Lindahl	-
05-15	Göteborg	Fyrar i Skagen + fågelflyttcenter		-
05-30	Stockholm	Utflykt med Briggen Tre Kronor	Janne Olsén	-
05-31	Stockholm	Utflykt med Briggen Tre Kronor	Janne Olsén	-
06-06	Uppland	Utflykt Grönskär + Sv. Högarna	Gunnar Hjærtstrand	-
06-12	Göteborg	Fyrresa till Gotland 12-16/6		-
08-15	Sverige	Internat. Fyrdag/helg 15-16/8		-
08-01		Västerhavsveckan 1-9/8		726
08-10		Västerhavsveckan 10-14/8		216
08-15		Fyrhelgen 15-16/8		188
09-23	Stockholm	Barndomsminnen fr Svartklubben	C Borgström, L Modin	-

				<i>Antal delt. *)</i>
09-27	Göteborg	Utflykt till fyren Bråten	Mats Berggren	25
10-11	Göteborg	Fyrplats i Göteborg 1923	Ulf Smedbo, M. Tilosius	13
10-28	Stockholm	Häradskärs Fyr- och Lotsplats	Kenneth Magnusson	-
11-14	Göteborg	Fyrrar runt Hönö o Göteborgs inlopp	Göran Sernbo	27
11-18	Stockholm	Kan fyrrar hjälpa att rädda Östersjön	3Magnus Rietz	-

*) ”-” föredraget/aktiviteten inställd

Årsmötet

På grund av den rådande pandemin Covid-19 och därmed sammanhängande restriktioner för mötessammankomster hölls detta möte i formen av ett virtuellt möte utan närvaro av personer.

Allt underlag inför årsmötet, i enlighet med stadgarna, skickades ut per post till medlemmarna.

Protokollet från årsmötet finns tillgängligt i Blänket 2020:3 Årg.24

Årets VIPP

Detta pris utdelas årligen till enskild person, myndighet, förening eller företag som gjort en betydande insats på ett eller flera av de områden som finns upptagna i Svenska Fyrsällskapets stadgar § 1. Styrelsen för Svenska Fyrsällskapet har beslutat tilldela Föreningen Sandhammarens Fyrplats Årets VIPP 2020 och styrelsen motiverar sitt beslut enligt följande:

”Den ideella Föreningen Sandhammarens Fyrplats bildades 2009 av lokala fyrentusiaster under ledning av Berny Perzon och Arne Nilsson. Föreningens syfte är att dokumentera, återskapa och bevara Sandhammarens fyrplats med livräddningsstationen i sin helhet i så ursprungligt skick som möjligt samt att informera om och visa fyrplatsen och dess olika anordningar.

Man började sitt arbete genom att röja upp hela området. De fick också tillstånd av ägaren Sjöfartsverket att hålla fyren öppen och visa den för allmänheten från 2011. Delar av det gamla maskinhuset rustades upp och används nu som expedition. En modell av fyren i skala 1:10 byggdes och monterades upp på platsen för den bortflyttade norra fyren. En gammal signalkanon reparerades och en lavett till den byggdes. De övertalade länsstyrelsen att röja mängder av träd så att sikten från fyren öppnades. Från 2016 hyr föreningen maskinhuset och 2017 påbörjades en totalrenovering. En utmärkt hemsida finns på: www.sandhammarensfyrplats.nu.

Svenska Fyrsällskapet vill genom att tilldela Föreningen Sandhammarens Fyrplats ”Årets VIPP 2020” visa sin uppskattning och uttrycka sitt varma tack till föreningen och dess medlemmar för att de genom sitt långvariga och idoga arbete har underhållit och utvecklat Sandhammarens fyrplats samt visar och har skapat ett välbesökt betydelsefullt maritimt kulturminne.”

Nationella Fyrstiftelsen

Fyrsällskapet anser fortfarande att arbetet med det långsiktiga bevarandet av de kulturbärande fyrarna är en av sällskapets viktigaste uppgifter. Detta tillsammans med att säkerställa en ordning där alla och envar ska ha tillgång till detta kulturarv. Fler och fler fyrar avförs från sin ursprungliga nautiska uppgift, och på operativ nivå ställs man dagligen inför svåra avvägningar vad gäller bevarandegärder kontra tillgängliga medel. Trots statsmakternas nästan 10 års utredande, känns frågorna idag dock väldigt långt nere på beslutsfattarnas prioriteringslista. Förutsättningarna för fyrsällskapets vidare arbete med dessa frågor under året har varit starkt begränsade.

Webbplatsen www.fyr.org

Under verksamhetsåret 2020 har framför allt arbete med att utveckla och säkerställa medlemsansökningsfunktionen utförts. I övrigt har hemsidan uppdaterats med nyheter och de aktiviteter vi har lyckats genomföra trots pandemin. VIPP, fyrfödelsedagar och återtändning av fyrar projekt OCCAS har lyfts fram och fått egna sidor: Fyrkartan från Fyrwiki har lagts upp på hemsidan och ligger nu tillgänglig för våra medlemmar.

Precis som under tidigare år är Fyrlexikonet den mest besökta delen av vår webbplats. Mycket ny information, många nya fotografier och texter har tillkommit. Den näst mest besökta delen på webbplatsen är de hela tiden utökade Fyrpersonalsidorna.

Facebooksida och Instagram

Svenska Fyrsällskapet gick med i Facebook 12 november 2012. Vi har under det senaste året fått 182 nya följare (1 december 2019 till 13 oktober). Totalt har vi nu 3847 följare, varav c:a 45 % är kvinnor. Besökare i åldersgruppen 45-64 år är de som mest frekventerar vår Facebook-sida. Största delen av våra följare kommer från Norden, men det finns även människor i USA, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien som följer oss.

Under det senaste året har vi publicerat mer flitigt på vårt instagramkonto, vilket har lett till att vi har gått ifrån knappt 200 följare till 788 stycken.

Blänket

Blänket har utkommit med 4 ordinarie nummer: Blänket nr 1 Årsbok samt 3 nummer innehållande artiklar och information. Vår- och höstprogrammen från programkommittéerna presenterades i Blänket nummer 1 respektive 3. Alla nummer har varit i färgtryck och rikt illustrerade. Bilderna har varit av både äldre och nyare datum och därmed av varierande kvalitet. Årsboken har, för att markera en "bokkaraktär" till skillnad mot övriga nummer innehållit längre artiklar. Detta har gett

en möjlighet att publicera inlag som skulle ha tagit för stort utrymme i ett "normalt" Blänket. Alla 4 Blänket har innehållit 52 sidor inkl. omslag. Redaktören har tacksamt tagit emot omslagsbilder som medlemmar haft vänligheten att bidra med. Nr 4 blev något fördröjt p.g.a. ordföranden Esbjörn Hillbergs hastiga bortgång.

Tillströmningen av artikel- och bildbidrag har varit god liksom kontakter med medlemmar och blivande medlemmar. Corona-pandemin tycks ha medfört att människor haft mer tid och många nya kontakter har knutits. På första plats i popularitet ligger fortfarande artiklar som behandlar livet på tidigare bemannade fyrplatser, men aktuella rapporter från våra fyrar och researtiklar från medlemmar som besökt fyrplatser har ökat. De senare artiklarna verkar vara omtyckta och en inspirationskälla för andra att besöka fyrar. P.g.a. reserestriktioner har de flesta i år rört sig inom landets gränser.

Redaktören har tacksamt tagit emot information om vad som hänt på fyrfronten runt om i landet och skulle vara ännu tacksammare för ytterligare rapporter. Det material som kommit in har resulterat i artiklar/notiser i Blänket. Arbetet med att dokumentera livet på våra tidigare bemannade fyrplatser fortsätter. Detta arbete är angeläget och brådskande för att hinna bevara vårt kulturarv! Redaktörens önskan är att de som har möjlighet att skriva om hur det var att bo och/eller verka på fyrplatser hör av sig. Varje berättelse, hur liten den än är, är välkommen. Fler fyrtekniska artiklar liksom aktuell fyrinformation vore också önskvärt.

Många bevis på att Blänket är en omtyckt och efterfrågad tidskrift även utanför medlemskretsen har inkommit. Ett stort tack till er alla som på olika sätt bidragit.

Dokumentation av fyrpersonal

Dokumentationen av fyrpersonal, som startade i maj 2008 fortsätter. Webbsidan för fyrpersonal har fungerat bra större delen av året. Felsökning pågår för de programmeringsproblem som nu finns.

Registret är mycket uppskattat långt utanför medlemskretsen och används inte bara av enskilda utan också av institutioner, myndigheter, författare och media. Många har hört av sig med kompletteringar av faktauppgifter samt med bildmaterial och registret har också genererat nya medlemmar. Flera kontakter via fyrpersonalsregistret har resulterat i ett antal artiklar i Blänket. Registret växer successivt men mycket arbete återstår. Närmare 11.000 personer är dokumenterade varav dryga 17% varit verksamma inom fyrväsendet, övriga är föräldrar och barn (däribland mycket lotsar). Inkomna uppgifter som ännu inte återfinns i databasen lagras i ett bakomliggande register tills de är verifierade och så kompletta som möjligt. I detta register finns även ytterligare upplysningar, som p.g.a. personuppgiftslagen (GDPR) inte kan publiceras, men som kan fås vid förfrågan.

Det har varit oerhört väsentligt med de uppgifter som anhöriga/bekanta lämnat, men det behövs att ännu fler "fyrsläktingar" hör av sig. Bildgalleriet i databasen har ökat avsevärt till stor del genom en av våra styrelsemedlemmars försorg. Bilder på

väldigt många saknas fortfarande. Får ni överta material med anknytning till fyrar och fyrpersonal så hör av er. Kasta aldrig! Det kan ha kulturhistoriskt värde.

Material som insamlats på olika arkiv har bearbetats och införts liksom inkomna kompletteringar. Det publicerade materialet återfinns på vår hemsida www.fyr.org under "Fyrpersonal". Registret är sökbart både på fyrplats och på personnamn.

Fyrlexikon

Fyrlexikon, även kallat fyrwiki, firar 7 år på hemsidan. Det har sagts mig att det är välbesökt. Det gläder ett gammalt tigerhjärta! Bidrag med text och bild har strömmat in från kända, såväl som för mig till dess okända, entusiaster. Stort tack alla! Dina foton publiceras med ditt namn som fotografi.

En av de flitiga bidragarna har varit Esbjörn Hillberg. Senaste året blev han och hans Ulla avlyft Sällskapet administration och han fick tid över till annat. Han bläddrade igenom sina samlingar, kopierade och sände till mig. Det mesta finns nu i fyrwiki. Nu sitter han på sitt moln och blinkar. Vi får försöka att blinka tillbaka.

Kanske att coronan gjort att fler har valt fyrar i sin närhet som mål för utflykter. Och då menar jag inte bara de "stora och välkända" utan även de mindre, som ledfyrarna och ensfyrarna. I mitt tycke förtjänar de också sin plats! Många har fått sin bild i fyrwiki, men långt ifrån alla. Välkommen att fylla tomrummet med din bild!

Utvecklingen av fyrwiki har gått efter många spår med fyrar och deras användning som det gemensamma. Mycket är påbörjat. Mycket återstår att göra och mycket återstår att göra färdigt. Förra året handlade mycket om samverkan mellan fyrfolk och lotsar. De hade ju samma arbetsgivare och bodde i många fall i varandras närhet med likartade problem i vardagen. Ett nyligt spår har varit "flygfyr". Ett annat tänkte jag skulle bli "mistsignal".

Det här med "plattform" är inte lätt. Jag som skapar fyrwiki sitter vid en datorskärm (4k) och bygger sidorna. Du som använder fyrwiki har ofta(st) en mobil för att se. Det skiljer väldigt många pixlar i bredd mellan olika skärmar! Programmet som används känner skärmens bredd och flyttar om innehållet så att det kan visas ändå. Men ibland blir det konstigt. Meddela mig då så får jag se vad jag kan göra i att ändra i kod med mera.

Fyrwiki har även en hel del (egna) videor och andras. Och här finns radioprogram och annat att lyssna till.

Internationella Fyrdagen/helgen

Årets fyrdagar präglades starkt av coronaviruset. Många av de fyrar som normalt brukar delta kunde i år inte vara med på grund av svårigheter att uppfylla kravet på distansering eller beroende på att många av arrangörerna tillhörde någon riskgrupp, t.ex. 70-plus. Ungefär hälften, av det antal fyrar som brukar delta, var i år med på fyrdagarna. Mot bakgrund av detta får man säga att årets fyrdagar ändå

blev en framgång med många fina arrangemang och totalt 5793 besökare. Fyrdagarna uppmärksammades också i press, radio och TV.

Besöksiffrorna vid de fem mest besökta var: Kullen 2532, Tylö 450, Hållö 309, Ölands Södra Udde 288, Ölands Norra Udde 225.

Svenska Fyrällskapet vill framföra sitt varma tack till alla de människor som på ett eller annat sätt varit inblandade i att genomföra Fyrdagarna och till Sjöfartsverket som tillåtit att fyrarna har öppnats. Vi är mycket glada för det arbete som har lagts ned då det sprider ett fyrintresse och en fyrkunskap som ökar möjligheterna till att bevara fyrarna.

Mottagna gåvor

Som minne av vår tidigare medlem Gerwid Widell i Burgsvik och Per-Olov "Pelle" Lundqvist bortgång har vi mottaget penninggåvor från många av deras vänner.

Böna hembygdsförening har som under tidigare år skänkt en penninggåva som hjälp till vår verksamhet. Penninggåvor har även kommit från Hans Örnshagen och medlemmen Klas Langemar har skänkt oss ett antal hembyggda fyrmodeller med elektriskt justerbara ljuskaraktärer.

Vi är mycket tacksamma för alla gåvor.

Övrigt

År 2002 startade Svenska Fyrällskapet en tradition att uppvakta större svenska fyrar genom att montera en ingraverad rostfri minnesplakett varje gång en fyr fyller jämna 50 år med början på fyrens 100 åriga födelsedag. Under 2020 planerade vi att under högtidliga former fira: Tylö 150 år, Svartklubben 200 år, Grönskär 250 år, Sandhamn 150 år, Utklippan 150 år och Lakholmen 150 år. På grund av Coronan kunde vi ej fira Lakholmen men plakett kunde trots allt sättas upp på Utklippan.

Styrelsen vill avslutningsvis varmt tacka alla kommittéledamöter för deras idoga arbete samt alla gamla och nya medlemmar för det stöd vi har fått och för det förtroende Ni gett oss under det gångna verksamhetsåret.

Ulf Schloss tf. ordf.

Björn Hedberg sekr.

Ingrid Sernbo kassör

Tomas Berglund

Leif Elsby

Mikael Engqvist

Ann-Louise Gustavsson

Tommy Öberg

Preliminärt bokslut år 2020

Preliminär resultatrapport perioden 2020 01 01 - 2020 12 31 (Kr)

Intäkter		Utgifter	
Medlemsavgifter enskilda	886.419	Kontorsmateriel	117.716
Medlemsavgifter föreningar	19.600	Gireringar, avgifter	19.931
Medlemsavgifter företag	12.000	Medlemssystem utveckling	45.000
Fyrhandbok	2.600	Medlemsservice	31.398
"Fyrrar och ljusteori" Bok	100	Ekonomiredovisning	27.764
Porto	210	Styrelsemöten/Funktionärer	826
Bidrag och gåvor	10.063	Hyreskostnader	27.916
Försäljning varor	12.220	Programkommitté Stockholm	500
Ränteintäkter	16.897	Programkommitté Väst kust	260
		Reseersättningar	13.223
		Blänket tryckning	152.585
		Blänket distribution	70.755
Summa intäkter	960.109	Utställningsmateriel	1.160
		Båtmässa Stockholm	13.673
		Båtmässa Göteborg	3.125
		Fyrhandbok, lagring	1.400
		Fyrpersonalsdokumentation	499
		Diverse kostnader	2.170
		Summa utgifter	529.901
		Beräknat resultat 2020	430.208

Preliminär balansrapport 2020 12 31 (Kr)

Tillgångar	2020-12-31	2019-12-31
Plusgiro	75.109	13.506
Bank	972.630	607.270
Fondkonto	2.787.453	2.770.556
Svenska Fyrsällskapet AB, aktier	50.000	50 000
Summa tillgångar	3.885.192	3.441.332

Skulder och eget kapital		
Eget kapital	3.885.192	3.441.332
Skulder	0	0
Summa skulder och eget kapital	3.885.192	3.441.332

Göteborg 2021-01-04

Ingrid Sernbo
Kassör

Medlemsstatistik

Datum	Förändringar under året			Antal medlemmar					Kvinnor	
	avgång	nya	netto	e	ef	i	f	totalt	ant	%
19961231	0	70	70	50	15	3	2	70	21	32
19971231	0	150	150	181	29	7	3	220	59	28
19981231	11	195	184	325	62	13	4	404	107	28
19991231	14	200	186	477	87	21	5	590	164	29
20001231	47	427	380	790	145	29	10	974	309	33
20011231	67	430	363	1074	207	39	17	1337	431	34
20021231	98	521	423	1405	291	42	22	1760	603	36
20031231	137	647	510	1812	390	47	21	2270	807	37
20041231	168	543	375	2100	478	48	19	2645	967	38
20051231	189	561	372	2401	546	51	19	3017	1113	38
OBS!! Medlemskategori "ef" (546 medlemmar) slopad från 2006 för att förenkla administrationen.										
20061231	217	371	154	2553		59	13	2625	858	34
20071231	227	395	168	2715		64	14	2793	920	34
20081231	244	392	148	2857		69	15	2941	979	34
OBS!! Ej möjlighet att hyra SjöV fyrplatser för medlemmar från 2009 medför högre avgång.										
20091231	309	335	26	2877		74	16	2967	951	33
20101231	279	216	-63	2814		76	14	2904	911	32
20111231	275	234	-41	2776		74	13	2863	906	33
20121231	213	337	124	2895		78	14	2987	947	33
20131231	184	250	66	2940		79	14	3033	967	33
20141231	173	480	307	3251		78	11	3340	1102	34
20151231	213	476	263	3513		79	11	3603	1250	36
20161231	290	493	203	3715		79	12	3806	1324	36
20171231	213	451	238	3952		80	12	4044	1439	36
20181231	296	433	137	4087		81	13	4181	1512	37
20191231	299	430	131	4212		78	14	4304	1512	37
20201231	275	644	369	4579		77	12	4668	1696	37
Typ av medlem: e = Enskild medlem, f = Företag, i = Förening, institution, etc.										

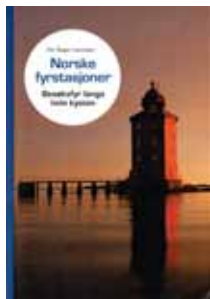

Boktips

Norske fyrstasjoner besøksfyr langs hele kysten

av Per-Roger Lauritzen

Norska Fyrbesöksboken

"Norske fyrstasjoner besøksfyr langs hele kysten" är den mest kompletta boken som beskriver alla Norges 226 f.d. bemannade fyrplatser, med fokus på de 120 besøksfyrarna. "Norske fyrstasjoner" är skriven som en tur från fyr till fyr längs med Norges långa kust, från Torbjørnskjær vid inloppet till Oslofjorden ända fram till Bøkfjord vid gränsen mot Ryssland. Fyrarna och fyrplatserna illustreras med c:a 400 färgfotografier.

Boken inleds med historia över det norska fyrväsendet och lite allmän fyrinfo.

För varje fyrplats har Per-Roger Lauritzen skrivit om dess spännande (och ibland tragiska, bl.a. under tyskarnas ockupation) historia och för varje fyr finns en faktaruta, bl.a. med fyrens höjd, ljusets höjd över havet, ljusets räckvidd och lite annat. För varje besøksfyr hittar vi även information om dess nuvarande användning samt om möjligheterna att besöka fyrplatsen och ev. övernatta där. Finns det någon ny användare anges dennes webbadress. Man måste dock vara observant på ordet "besöksfyr", ett flertal av dessa är fyrar som står på avlägsna och svåra att gå i land öar, där besöket kräver en (oftast egen) båt och perfekt väder. En kuriositet är att för varje fyrplats har författaren lämnat en blank ruta avsedd för att skriva in datum för sitt eget besök där.

I mina ögon är boken en väldigt bra hjälp och motivation för den som har drömmar eller planer på att besöka någon eller några fyrplatser i Norge. Bilderna hjälper också att välja "attraktiva" fyrar, p.g.a. de höga branterna vid kusterna liknar många norska fyrar "vanliga" boningshus med inbyggda lanterniner.

Den info jag saknar är hur dagens ljusanordningar ser ut, själv älskar jag fyrar med stora kristallinser, i synnerhet om jag vill övernatta på eller i närheten av fyrplatsen. Trots den höga totalkostnaden rekommenderas boken varmt.

"Norske fyrstasjoner" är utgiven 2019 av Kystverkmusea och säljs bl.a. via Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum <https://www.lindesseshop.no>, 349 NOK plus c:a 150 NOK i porto/expedition plus 20 SEK svensk moms samt 75 SEK till att hålla Postnord under armarna. ISBN13 9788292994054. Boken är inbunden, i format h x b: 245 x 170 mm.

Jan Hopfinger

Ett svenskt fyrskepp på den karibiska ön Grenada

Staffan Lillienberg

Resa till Grenada 2020

I januari 2020 berättade jag för gode vännen Esbjörn Hillberg att hustrun och jag skulle besöka ön Grenada i februari. Esbjörn, då ordförande i Svenska Fyrsällskapet, blev mycket intresserad. Han visste nämligen att ett svenskt fyrskepp, taget ur tjänst 1970 fanns någonstans på ön.

Han hade tidigare gett sitt barnbarn, som befann sig på ett skolfartyg som angjorde Grenada, uppdraget att försöka hitta fartyget. Men få dagar på Grenada innebar att det inte fanns tid för henne att leta upp objektet i fråga. Därför fick jag frågan, om jag kunde ta över uppdraget. Utöver att hitta fartyget skulle jag ta reda på så mycket som möjligt om vad som hade hänt med fartyget, hur det hade tagit sig från Europa till Västindien, dokumentera dess nuvarande tillstånd och identifiera ägaren. Jag såg detta som en spännande utmaning och accepterade uppdraget med stor förtjusning.

Fakta om Grenada

Grenada ligger i Karibien på 12 graders nordlig bredd. Ön är ungefär 15x30 km, vilket motsvarar halva Tjörn i yta. Huvudstaden heter St. George. Grenada är en vulkanö och hamnen i huvudstaden utgörs av en gammal vulkankrater.

Hamnen i St. George

Ön koloniserades först av fransmän i mitten av 1600-talet. På 1760-talet tog Storbritannien över. Sockerrör odlades på stora plantager och arbetskraften utgjordes av slavar från Västafrika. Antalet invånare idag är c:a 110 000, där flertalet är av afrikanskt ursprung.

Grenada blev självständigt från Storbritannien 1974. Fem år efter självständigheten skedde en oblodig revolution, när Maurice Bishop tog över makten 1979. Fyra år senare störtades Bishop av en marxistisk falang i en militärkupp och han avrättades den 19 oktober 1983. Detta kunde inte accepteras av USA, som inte ville att Kuba och Sovjetunionen skulle ta över ön. Sex dagar efter mordet på Bishop invaderade USA och militär från grannöarna Grenada i en operation kallad "Operation Urgent Fury". Ordningen återställdes och nyval skedde året därpå.

Idag är turismen, trots att den är i en tidig utveckling, en av de viktigaste inkomstkällorna. Grenada kallas "Spice Island". Det mesta växer bra i detta tropiska klimat. Landet är en av världens största producenter av muskotnöt. Man har också stora kakaoodlingar.

Vår resa till Grenada

Vi hade inte varit i Karibien tidigare. Vi jämförde fem sex karibiska öar och kom fram till att Grenada passade våra preferenser: Inte för turistisk, intressant natur och kultur, vänliga människor och nära till badbart turkosblått hav. Vi hyrde en lägenhet i en villa genom förmedlingsföretaget Airbnb.

Flygresan från London till Grenada via Barbados tog 13 timmar. På kvällen den 21 februari landade vi på Maurice Bishop International Airport. Efter en kort taxifärd anlände vi till vårt boende. Sökandet efter fryskeppet och andra äventyrligheter väntade på oss.

Här bodde vi i en lägenhet med ett rum och kök.

Nästa morgon kände vi att vi borde ta det lugnt och läsa vår inköpta bok om Grenada och studera kartan över ön. Vår värdinna gav oss nyckeln till en grind, som ledde till grannens privata beach. Det visade sig vara en strand utan trängsel (det var bara vi). Här kunde vi sitta i skuggan av ett träd 10 meter från havet och fundera om jakten på fryskeppet. Esbjörn hade berättat att fryskeppet, när det var i drift, hette *Västra Banken nr 23*. Han hade också räknat ut att det borde finnas i en vik på öns södra del. Vi började läsa i medförda böcker och broschyrer om Grenada. Fanns det något skrivet om fryskeppet? Vi studerade vår innehållsrika bok om Grenada av engelsmannen Paul Crask på 240 sidor. Plötsligt på sidan 118 hajar hustrun till. Hon finner nedanstående notis:

LE PHARE BLEU AND THE VÄSTRA BANKEN LIGHTSHIP

Le Phare Bleu [107 E3] is a modern marina and boutique hotel complex at Petite Calvigny on Grenada's southwest coast. One of its most interesting features is the *Västra Banken*, a former lightship, now functioning as a bar.

Between the 1850s and the 1930s Sweden built 33 lightships to be positioned in places where permanent lighthouses could not be sited; near sandbanks, submerged reefs, or places where there were strong currents. Their job, of course was to warn ships of the danger.

Lightship number 23 was built between 1900 and 1901 and was called *Fryskepp nr 23*. One of the more modern lightship designs, she had a tubular mast and a lantern house. During her period of service she was positioned in three different stations, each of which would have been painted in large white letters over a bright red hull. The last position was a place called *Västra Banken* which is to the north of Stockholm. In 1970 a permanent lighthouse was built there and the lightship was decommissioned.

The town of Öregund bought her and gave her a home in the harbour but she fell into disrepair and her superstructure was removed and installed in the harbour as a museum. The remainder of the ship was sold to a scrapyard where a private enthusiast bought her and installed a new deck and mast. Some 15 years later her new owner used her as a houseboat and installed the lantern house from *Fryskepp nr 21*. The present owner had her brought to Grenada in 2005.

The age of the Swedish lightship came to an end in 1972 and a handful, such as *Fryskepp nr 23*, the *Västra Banken*, have been restored and maintained.

Vi förstår att fyrskeppet ligger i en marina "Le Phare Bleu", som ligger vid Petite Calivigny Bay på Grenadas sydvästra kust. Detta läge stämde bra med Esbjörns uppfattning om fartygets position.

Vägarna på Grenada är smala och terrängen är mycket bergig. Vår värdinna tyckte att vi skulle resa med taxi om vi ville förflytta oss. Det var dock mycket dyrt att åka taxi. Vi lärde oss snabbt att utnyttja de minibussar som körde olika rutter på ön. Föraren, ofta assisterad av en "inkastare", hade ambitionen att lasta de små bussarna maximalt. Det kunde innebära upp till 20 personer i bussen (skolbarn som satt i knät på någon vuxen oräknade).

Vi tänkte att vi inte bör ta oss till marinan innan vi upprättat kontakt med fartygsägaren. Vi vill ju besiktiga det ingående. Jag ringer ett telefonnummer, som jag fått av vår värdinna. Mannen som svarar bekräftar att fartyget finns där, men att den ansvarige är upptagen med gäster. Jag undrar om den ansvarige kan ringa upp mig senare. Han säger att han skall be "Peter" ringa mig. Men ingen Peter ringer och vi skall åka bort ett dygn till grannön Carriacou, där det är karneval. Vi får tillfälligt pausa utredningen.

Karneval på grannön Carriacou, där de 6000 invånarna har gått man ur huse.

Efter karnevalen ringer jag marinan på nytt och frågar efter Peter. Jag får hans direktnummer och äntligen får vi kontakt. Jag berättar att jag är från Sverige och presenterar mitt uppdrag.

Han är mycket vänlig och inbjuder hustrun och mig att göra ett studiebesök och vi bestämmer att träffas på marinan följande dag. Han rekommenderar oss att ta en taxi.

Jag berättar för vår värdinna att fyrskeppets ägare heter Peter och att vi skall ha ett möte. Peter, säger Jacqui – jag tror du hört fel. Det måste var Dieter (namnen låter lika på engelska). Honom känner jag – en känd person här på ön. Han kommer från Schweiz!

Vi beställer en taxi. Vägen till marinan Le Phare Bleu är mycket kuperad. Efter en halvtimmes färd på hög höjd lämnar vi huvudvägen och tar en mindre väg ner mot kusten. Där ligger en fin liten marina med restaurang och fina villor. När vi lämnar taxin möts vi av Dieter, ägare av fyrskeppet Västra Banken 23.

Och där låg hon .....

Fyrskeppet Västra Banken nr 23.

Dieter är en sympatisk person, som tyckte det var trevligt med Sverigebesök. Vi går ombord för att inspektera fartyget och Dieter berättar om hur han blev ägare och hur fartyget togs över Atlanten till Grenada.

Han fick genom en annons veta att fyrskeppet var till salu. När han träffade ägaren förstod han att denne var beredd att sälja till "skrotpris" och det blev affär. Skeppet var i dåligt skick och Dieter lät bogsera fartyget till ett varv i tyska Rostock. Efter omfattande renovering var fartyget klart för att tas till Grenada 2005. Fartyget var dock inte sjövärdigt för att på egen maskin ta sig över Atlanten. I stället lyftes Västra Banken 23 ombord på ett stort lastfartyg, där hon placerades på däck. Det hela fungerade utmärkt och till slut fann Västra Banken sin nya hemmahamn på Grenada.

Fartyget hade kvar många originalskyltar från gamla tider. En hytt var märkt "Fyrmästare" och en annan "Fyrmästtarbiträde".

Västra Banken används av Dieter som bar och för musikaftnar. Han är själv skicklig musiker och har engagerat en lokal kvinnlig vokalist för sina tillställningar.

Men hur var det med maskinrummet?

Frågan fick Dieter att lysa upp och han öppnade en lucka i golvet.

Motorn har provkörts, vilket väckte stor uppmärksamhet. Ingen utomstående trodde att den skulle fungera, men de hade fel. Händelsen dokumenterades på video och kan beskådas på YouTube.

Använd länken https://www.youtube.com/watch?v=hi0EV_0YSFM

Här ser vi elskåpet med instruktioner på svenska.

Man kan konstatera att fartyget har tändkulemotorer av det kända märket Bolinders.

Efter detta trevliga möte förflyttade vi oss till marinans servering, där Dieter bjöd oss på en Carib, ett synnerligen gott öl tillverkat på ön.

Dieter och Staffan ombord på Fyrskeppet Västra Banken nr 23.

Efter detta mycket lyckade besök fick vi skjuts av Dieter upp till stora vägen, där minibussar brukade passera, enligt en obefintlig tidtabell. Snart kom det en buss. "Vad kostar det till huvudstaden St Georg", frågade jag. 5 East Caribbean Dollar (18 kr) svarade föraren. Jag trodde han menade per person, men det var för oss båda! Taxi dit hade kostat 250 kr. Det var trångt i bussen, men trevlig stämning och radion spelade schlagers. Plötsligt spelades en tydligen populär låt och flertalet i bussen började sjunga med. Alla tycktes glömma att bussen var trång och vägen guppig.

Esbjörns uppdrag till oss hade slutförts och vi hade fått resa med en sjungande buss. En mycket lyckad dag på Spice Island.

Dieter avslutade rundvandringen på fartyget med att skicka en hälsning.

Hej! Jag heter Dieter och är ägare till fyrskeppet Västra Banken! Jag har idag fått besök av Staffan och hans fru, som förhoppningsvis har fått en mängd information om fartyget.

Jag kan berätta att jag är mycket nöjd med fartyget, som är en mycket speciell attraktion här på Grenada.

Brev från Pater Noster 1943 - 1947

Bengt Rutkvist

Breven har ställts till förfogande av dottern Barbro Stenqvist

Fyrmästare Bengt Rutkvist (1906-1993) tjänstgjorde som fyrbiträde och fyrvaktare vid Pater Nosters fyrplats från augusti 1942 t.o.m. juni 1947. Bengt kom från Lövön i Holmsund. Han lämnade där kvar sin fästmö Augusta (Gusti) Seman (1910-1998). Paret gifte sig 1944 och fick samma år dottern Barbro. Makarna fick p.g.a. tjänstgöringen på västkusten leva åtskilda tills Gusti flyttade ner till Pater Noster 1946. Ett hårt liv för en liten nybildad familj.

I maj 1947 fick Bengt tjänst som fyrvaktare på Stora Fjäderägg och familjen återbördades till hembygden. Bengts brev till Gusti är ett tidsdokument på hur levnadsförhållandena för en fyrvaktare kunde se ut under krigsåren och strax därefter.

7 juli 1943

Bästa Gusti!

Tack för ditt brev. Jag mår bara prima. Jag ser i ditt brev att du tänker göra allvar av din semesterresa.

Den femtonde får jag nog semester, har jag då fått min båt klar och jag blivit beviljad full semester har jag tänkt segla ett tag i skärgården, och har du lust så får du bli med, om det blir av "nota bene". Så tidpunkten för din avresa är litet svår för mig att kunna tänka mig. Kan du vara hur länge du vill för jobbet så är det ju bara att sticka iväg efter den 15:e ty för mig är det bara välkommet med sällskap särskilt ditt.

Farsan har varit här, han skall nu fara. Han börjar visst få hemlängtan. Så nu blir jag ensam ett tag, men du kommer ju sen. Ja du är välkommen då du kommer.

Nu är det väl bäst att jag skriver hur du ska resa. Du löser biljett Holmsund-Marstrand över Krylbo-Hallsberg-Göteborg vilket är snabbaste sträckan och följaktligen billigast också. Du skall byta i Krylbo, Hallsberg, Göteborg, Kungälv-Ytterby. Från Kungälv-Ytterby är det buss till Koön vid Marstrand sedan är det färja över till egentliga Marstrand där får du nog skaffa dig ett rum antar jag, sen får du ringa till 123 och du kan ju lämpligen efterfråga mig.

Någon klädelegans behöver du inte tänka på här ute, men tag med dig några varmare plagg för eventuell båtresa. Här ute går vi klädda som andra luffare något i stil med fyrmästare Karlberg om du minns honom.

Må så gott så länge.

Bengt och Gusti gifter sig i mars 1944.

5 april 1944

Kära Gusti!

Jag ska nu rita några rader så du får reda på hur jag har det. Resan gick bra utom att jag fick sitta hela vägen, vilket blev rätt så trötsamt. Jag blev varande i Marstrand över natten, ty jag måste friskskrivas av läkare först och Hermansson (fyrvaktare) skulle också till läkare för samma ändamål. Jag börjar bli rätt bra nu fränsett att jag har litet hosta samt ryggmatism men det går väl över.

I natt har jag tre nät ute så det är meningen att det ska bli kokfisk. Här är ännu rätt kallt det är köldgrader om näterna, men på dagarna är det riktigt fint.

Jag slutbetalar nu hos möbelfirman i Götet. Veden är nu betald också, men jag ska ha ut all kol jag kan få hos handlarn. Någon ved ska jag ej ta ut ty det är ej lönt att få ut gran å någe annat får man ej.

Jag sänder lite ägg som jag tänkte ni skulle få dela, det är 33 st. Om du ville ge till min far och mor dom 16 vore det snällt, jag hoppas du ej misstycker detta.

Jag får nu sluta mina rader med en önskan att du får vara frisk och att allt går bra för dig, arbeta ej för länge på mjölkaffären.

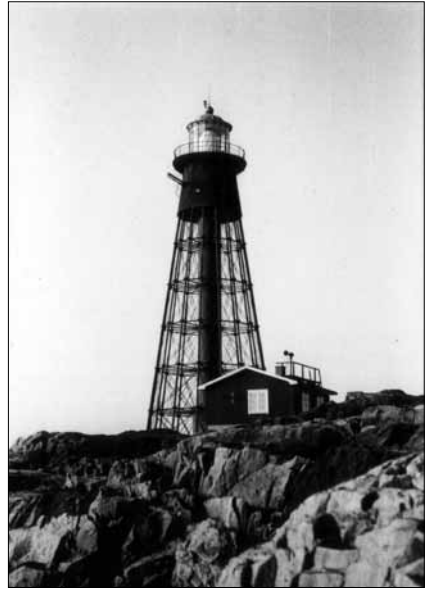
Er alla önskar jag en glad påsk.

21 april 1944

Lilla Gusti!

Av hjärtat tack för brev som jag fått, roligt se att du är vid god hälsa, själv har jag varit tillfälligt krasslig, det är sämst med benen. I dag har jag arbetat rätt så mycket och nu känns det var knäna är.

Jag har mycket att göra nu. Jag har snart rustat färdigt båten. Jag har fernissat och tjärat den. Jag ska nu bara måla lite invändigt så är den klar. Jag har bland annat städat vedboden samt vinden där och staplat upp virket jag fått från byg-

get och städat hönsgården. Jag ska nu börja vara bonde å bruka jorden samt så. Dom andra har sått men jag tycker det brådskar ej ty det är rätt svalt när det är nordlig. Jag skulle städat vinden där jag bor också, men vi har vattenbrist så vi får bara använda till det nödvändigaste. Jag har tvätt också som väntar så du ser man har fullt upp att göra.

I morse hade vi sensation här ute, en mina small vid Grysslingen. Det small som bara den. Jolanta kom springande ut i bara särken hon hade med sig kappan men hade ej tid att ta den på. Jag själv hade ej skorna på så jag sprang i strumpfötterna. Vi trodde alla att Pater Noster besköts av artilleri. men som väl var det ej så.

Ja nu har jag ätit kombinerad lingon å blåbärsgröt med torr mjölk, den smaka bra fast den bestod av bara mjölklimp, fan hade nog farit i pannan utan att jag märkt det, men nu är gröten där den ska vara i alla fall.

Jag har fått en hel del rödspätta och sandskådada sen jag kom hit. Det är såna runda å platta som du såg på kajen i Marstrand. Jag har fått sjuryggar också. En fisk jag fick var scharlakansröd till färgen såg annars ut som en klumpig lake. Jag har även fått en liten bläckfisk men den räckte ej till att fylla pennan.

20 december 1944

Älskade frugan!

Jag har nu sänt iväg klapparna, du tycker nog att det är fjuttigt, men min ekonomi tål ej mer. De där ekorrumporna köpte jag med tanke på att jag hörde dig nämna om en kappa.

Jag sände en björn till lillan. Plocka bort ögonen på den ty de sitter på nålar så det ej händer någon olycka. Det var med blandade känslor jag packade klapparna, jag kunde ej undgå tänka på hur det kunde varit.

Jag satte tre tinor idag Jag tänkte att om möjligt få en hummer på mitt lilla julbord.

Hälsa Barbro från far, Bengt

1 januari 1945

Älskade hustru!

Hjärtligt tack för brev och julklappar. Jag har i dag provat yllekläderna, dom var varma, dom är lagom det är endast ärmarna som jag behöver vika upp. Jag har nämligen i dag på morgon varit på jakt. Det var så härligt väder så jag kunde ej låta bli och mitt byte blev två ejdergubbar, så nu har jag att lägga i grytan.

Det har ofta varit bombning nu. I eftermiddags var det flyganfall här utanför, men ingen båt blev sänkt. Troligen sköt dom ner någon maskin av manövrerna att döma. Som jag nämnde i telefon så var det en båt som brann upp. Enligt tidningen var det en tankbåt. Det osa oljerök hela dagen efter. Vi gick här å

vänta att få bärga vrakgods, men det blev storm och drev förbi.

Jag har i dag, det vill säga nyårsdagen bakat vetebröd så nu har jag doppa ett tag. Jag skulle försöka göra munkar i margarin men det blev inget, men brödet blev desto godare.

Nyårskväll firade jag i stilla ensamhet liksom julkvällen, läste och hörde litet radio samt sov för resten.

Jag har varit på två kafferep, men som du kanske vet så har jag en djupt rotad motvilja mot sådana tillställningar, men det måste genomlidras. Jag har också varit bjuden på middag samt kaffe med tårta hos våra nya grannar.

Jag slutar med många kära hälsningar till dig och Barbro hälsa svärmor och svärfar.

6 januari 1945

Hjärtegrynet! Tack för brev.

Det skulle varit roligt få träffa er ett slag och se hur lillan har växt.

Ja här har ej varit några sensationer att tala om senaste tiden. I dag tog dom en mina här utanför, i går tog dom en på samma ställe.

Jag har varit å jagat och fått ingenting, men det är så pass man får vädrat lungorna. Det känns snart litet bättre med humöret ty vädret verkar verkligen deprimerande på sinnet.

Du nämnde om en väska från Tempo, men det finns ett annat ställe som heter "Grand Basar" där finns allt mellan himmel och jord. Jag tror den är mycket större än T. i Stockholm och det är relativt billigt också. Du skulle sett så mycket folk det var där innan jul.

Hermansson har tjänstledigt för han har blivit vrickad i foten också. Den 15 har jag tänkt resa in till stan. Det ska bli skönt komma iland å försvinna i mängden, då ska jag på bio det är längesen nu, och så ska jag köpa lite virke m.m.

*Pater Nosters
fyrbostäder, 1935*

15 februari 1945
Hjärtevännen!

Jag har börjat fundera på att sluta vid lotsverket, ty utvecklingen visar därhän att det torde vara omöjligt att få befordran hädanefter. Högste chefen har uppmanat att alla som kan bör söka sig till annat yrke. Efter vad jag läste skall dom bygga för sexton miljoner på tio år och detta talar för mycket inskränkningar ifråga om platser och desto längre dröjer befordran om man ej har tur. Som lagen är kan man ju ej få avsked för inskränkningarnas skull, men som situationen nu är kan jag ej stå ut.

Jag menar nu ej att sluta utan vidare ty saken tål att dryftas. Du undrar förstas vad jag skulle ta mig till. Jo, jag har funderat att bli egen företagare och bygga småbåtar. Jag hade i så fall tänkt mig att ta jobb på fyrskepp ett tag för att skaffa litet startkapital. Det yrket dör ej ut som många andra och brukar föda sin man. I akterhand har jag tänkt ha en ordentlig motorbåt för strömmingsfiske. Jag tänker nu ej på sådant fiske som gubbarna där uppe idkar utan drivgarnsfiske. Om det blir en jämn inkomst tror jag nog att det går att leva på särskilt som jag vet att du är hushållsaktig och vill rätta mun efter matsäcken och enligt mitt förme-

lande är det värt något att få ha familjen samlad också.

Vi får tänka på att snart är lillan klar att börja skolan och skulle vi då vara på fyrplats så blir det antingen skilsmässa från henne eller och blir jag skild från er bägge och det är väl ej därför man s.a.s. förenat sina öden för att leva åtskilda. Du tycker kanske att jag målar fan på väggen, men man skall ej sluta ögonen för realiteter ty då kan man bli lurad på det väsentliga här i livet. I alla fall skall jag söka nu först Måseskär å sen Fjäderägg.

Det har blåst friska vindar nu ett tag och mycke minor är det i farten. På Knipp-la tog dom 10 på en dag, på Tjörn 4, i går såg jag 6 stycken. Den kvällen det blåste som värst såg vi ett fartyg bombas. Hela himmeln i närheten blev upplyst när det blev träff. Dom hann ej skjuta på planen mer än några sekunder. Det är nog många tusental tyskar som ligger i Skagerack.

26 mars 1945

Kära Gusti!

Tack för brev, roligt att ni är krya, själv har jag hälsan. Gubbens (fyrmästare Nilsson) grabb har kommit hem från Göteborg för han har influensa. Gubben har nu hemma alla sina glyttar, en som är vid Järnvägen på Gotland är också

hemma och vilar upp sig efter magsår.

Nu har det äntligen börjat våras något här, men ännu kan man få se is i sjön. Vi har ej varit iland på länge för isens skull, men lotsbåten har gått ut med mat och post.

Den där platsen ser det ut att dröja innan den blir tillsatt. Gubben talade med Stockholm för ett tag sen o då hördes dom hänga upp sig på att jag ej varit här fem år, ty det finns en bestämmelse om att man måste varit fem år på en plats för att få transport. Ja, antingen får jag platsen eller också får jag den inte.

30 mars 1945

Kära Gusti!

Ja, som du vet så har jag ej fått "Kvarken". Jag tänkte överklaga, men vid närmare eftertanke insåg jag att det ej finns något att klaga på ty de har gått efter reglementet och känslökäl spelar ej någon som helst roll i sammanhanget. Det var en i föl som sökte efter kort tid så jag tänkte hänvisa till att dom ej går efter samma linje jämt, men när jag tog närmare reda på förhållandet, så kunde han räkna på flyttningen som befördran enär han kom upp en lönegrad, men i det här fallet d.v.s. Kvarken så är det för mig endast transport inom samma lönegrad.

Jag har orsak att se framtiden mörkt. Jag har väl ett år kvar innan jag får radiofyrkompetensen och ett och ett halvt tills jag har fem år här, vilket ju är minitiden för transport, men sedan jag fått radiofyrkompetensen kan jag söka till alla fyra.

19 april 1945

Kära Gusti!

Hoppas ni mår bra, själv mår jag utmärkt. Jag håller nu på med Barbros hage. Jag har den nog klar i slutet av april. Jag hade bara för lite virke annars hade den varit

Tjänstebåten

klar. Jag får hoppas att jag ej har för långt mellan pinnarna, det är 12 cm.

Jag sköt en säl i går kväll, men den sjönk. Jag har draggat men det lyckades ej. Här händer ej så mycket nu. Det är bara de vanliga bombningarna. Då vi var iland låg det två tyskar på kajen i Marstrand.

Ni får väl snart sillen jag skickat. Hoppas bara den ej tar skada på vägen. Locket hade torkat upp så den kanske läcker ut lake. Mina pullor värper för fullt. I veckan fick jag ett ägg som vägde 110 gr.

Hur mår lillstumpen? Nu är hon väl som ett kvicksilver ty hon var ju så kvick när jag var hemma. Ja nu är det bara två och en halv månad till semester. Den tiden går nog ganska fort ty jag har så mycket att göra.

Bengt har nu varit hemma i Holmsund

Marstrand 24 juli 1945

Älskade frugan!

Som du ser av överskriften har jag ankommit till Marstrand och det har gått relativt bra. Jag har haft tur på sätt och vis. På väg till Vännäs somna jag och blev väckt just i tid. Men nu vid framkomsten möttes jag av en motgång, det blåser hård västlig vind varför jag ej kan komma ut i dag, men det blir väl i morron kan jag tro.

14 augusti 1945

Generaldirektören och lotsdirektören har varit på inspektion, vilket avlöpte

bra utom att det blev nekande svar å mina krav på reparationer. Han bad mig hälsa att "det är ej gott att mannen går allena".

25 augusti 1945

Älsking!

Tack för brev, jag skriver nu i båten. Det är nu midsommaraftons dag och vädret är härligt. Du är kanske rädd när du hör om alla minorerna. Det har varit ett väldigt knallande om dagarna nu ett längre tag. Dom håller på att svepa i närheten och det är ej lång stund mellan varje knall.

Dom har nu börjat bygga ett maskinhus på Nostret, det ska nämligen bli sirenanläggning, men det är meningen att det ska bli elektrisk fyr, men det beräknas ej bli färdigt förrän hösten -47 och då blir det personalindragning.

Sorgligt nog måste jag meddela att det ej är så säkert att jag får någon semester, ty lotsverket betalar så dåligt att det ej är någon som vill bli extra, men den dagen den sorgen. Ilskan har gått över nu, det kanske ordnar sig.

Varje ny person som hör att ej frun är på Pater Noster skall nödvändigt ha reda på varför, så jag har börjat fundera på att låta trycka lappar med upplysningar i ämnet att delas ut när saken kommer på tal. Jag skall i kväll käka en hummer samt skåla med mig själv.

Jag har hittat en fin grej som jag skall måla upp och ha som minne efter detta kriget, det är nämligen en rökbomb som ser ut som en vanlig bomb den är cirka 70 cm hög grön och gul till färgen.

Sommaren 1945

Jag ska nu få omlagt golvet i köket. Det ska även sättas in en vägg med fyllning mellan för att utestänga ljudet från Hermanssons.

Mistsignalhuset är så gott som färdigt nu. Det är väldigt stor trafik här ut-

anför nu och minor finns det fortfarande som du kanske hört i radion.

Det har varit mycket besökare här ute i sommar. Vi har fått in bortåt 90 kr i vispengar. Det har varit många olika sorter. Det har varit svensnar och baroner, friherrarna och grevar m.m. En söndag kom det en friherrefamilj och två familjer vonnar som hade blivit blöta på sjön. Dom bad att få komma in och värma sig och det fick dom. Jag gjorde eld å koka kaffe. Servera sig det fick dom göra själva. Jag slängde fram sockerpaket och en mjölkflaska på bordet sen fick dom ta sig själva. Det var nog ovanligt att ha så primitivt kan jag förstå. Förutom chokladkakor och bakelser fick jag en femma för kaffet, och det var våldans glada och trevliga människor. När jag var iland fick dom se mig, men jag låtsas som jag ej såg dom, men dom kom fram å hälsa å språka.

Nu sist jag var iland blev jag bjuden bort till en som hette von Reio. Han hade just fått hem gin som han bjöd på, frukt och godsaker bjöd dom också på, och så fick jag hälsa på deras gäster 3 stycken holländskor som suttit i koncentrationsläger. En av dem var hertiginna, hon hade blivit så plågad så hon knappt blir fullt återställd. En av dom andra hade varit gift med sonen till Englands främste tidningskung, men han såväl som dom andra tösernas män blev avrättade av tyskarna. Den ena ärvde 50 millioner som tyskarna ej fått tag i så pengar fattades dom ej. Den där hertiginna vägde 30 kg när hon kom till Sverige, hon påstods vara sönderbränd på rygg och ben. Det var för att jag hjälpt dem fiska som jag blev bjuden.

11 oktober 1945

Älskade!

Jag håller nu på med att snickra ihop en dockvagn till Barbro. Jag antar att hon är

så gammal nu att hon har glädje av den. Det blir samma typ som hon legat i själv. Jag ska måla den med samma färg som jag hade till hagen men sufflett måste jag be dej fixa av något passande tyg.

Den femtonde skall vi börja att böla med mistluren. Arbetarna har nu farit. Jag har fått lagt masonit på golvet i köket så nu är det åtminstone dragfritt vid golvet. Det är även satt en dubbelvägg mot Hermans för ljudet. Det är 10 cm sågspån och det har gjort rätt så mycket. Jag håller på att behandla masoniten på golvet nu. Jag har limstryket den å i morron har jag tänkt fernissa om jag ej måste iland.

Den första börjar fågelskyttet, bara det nu blir vackert väder vore det fint. Bäst sluta nu för jag skall lämna vakten, har just ätit spickesill å potatis.

23 november 1945

Får tacka så hjärtligt för brev. Får även tacka för presenterna till fars dag. Strumporna kom särskilt väl till pass. Lillan brukar jag titta på genom förstoringsglas.

Jag har varit förkyld men det har gått över. I går fick jag sex fåglar, och i dag är det landgång, då ska jag sända några, då ni tycker om dem.

Jag sänder i dag min tjänstledighetsansökan fr.o.m. 20/12 t.o.m. 31/12, sedan får jag ledighetsdagarna till den 10 januari. Jag skulle haft litet till, men Pet-rén krånglar, men det blir ju tre veckor i alla fall.

22 maj 1946

Älskade!

Jag får tacka så mycket för brev och paket med innehåll det var välkommet. Jag sänder nu ett par saker till er, hoppas det är användbart.

Du nämnde en boll till Barbro. Det kom jag ej att tänka på när jag var i stan, men jag tror ej det finns att få än. Jag

sänder med en boll jag hittat. Jag var just å titta på fotbollsblåsan men den har blivit förlegad så det är en massa hål. I lek-saksväg har hon ju annars allt möjligt, så jag köpte tyg. Kanske det duger till något klädesplagg. Jag hade köpt fina karameller, men de gick sönder så jag måste äta upp dem själv.

Du ska tro jag har granna tulpaner nu, men deras tid är nog snart förbi. Jag ska bara ha lite tomater i år, annars ingenting.

15 juni 1946

Älskade!

Hjärtligt tack för brev det låg i land när jag for på ledighet. Jag har nu haft ledigt över pingst fast det var inget vidare. Det var blåst och regn nästan hela tiden endast pingstafton var det skapligt. Och ingen semester har dom beviljat, så man har orsak att fröjdas, det är nog bäst beställa rum på därhus. Det är väl enda chansen att komma från. Vi får ej dom där kvartalsledigheterna heller av samma orsak. Att jag tog ledigt över pingst var därför att jag hörde att det ej skulle bli semester och när gubbens grabb var hemma över pingst så var det att passa på. Vill det sig väl kan man få gå här till nästa sommar utan semester eller annan ledighet.

Hörde att du tänkte komma. Det vore då för väl. Du kan tro att du är efterlängtd, du och lillan, men jag tror det ej förrän ni är här. Du kan ju komma i juli månad. Jag ska nu snickra till lillans sång när jag får motorbåten klar. Två dar till sen är den klar, sen ska jag ut och få mig lite makrill. Den går långt ute än.

Gusti och dottern Barbro flyttar sedan ner till Bengt och Pater Noster. Brevet från Gusti till föräldrarna kommer i ett senare nummer.

Barnsidan

Från våra yngsta medlemmar

Manne Harvey Rix, 4 år

Ystad 20102

Höj Bildnot!

Här kommer en teckning av fyren vid Tjällgränd. Konstnär är Manne Harvey Rix, 4 år, fyrfästare och medlem i Svenska FyrSällskapet. Manne ser alltid fram emot nästa nummer och vi läser dem alltid från början till slut. Självtt spännande tycker ~~han~~ han ett berättelserna om Slagsbrott är.

Hälsningar Manne

Elliot Enebro, 3½ år

Elliot är 3,5 år och sedan i somras väldigt intresserad av fyrar. Många helger går åt till att göra fyrutflykter och hemma är det bästa han vet att titta på fyrar över hela världen via Google Earth och bläddra i sina fyrböcker. På sommarlov vill han gärna åka till Långe Jan, Söderarm, Landsort, fyrar i Danmark och Tahkuna fyr i Estland.

När vi frågar varför fyrar är så spännande svarar han, "För att dom är så roliga och för att dom hjälper båtar".

Elliot på fyrutflykt. Fyren Stora Möja i förgrunden och ritmotivet Pälkobbén i bakgrunden.

Biltur till Söderarm 1987

Roine Karlsson (text och foto)

Vintern 1987 var riktigt kall med farbara isar långt ut i skärgården. Så det blev många och långa vandringar på isen från Gräddö på Rådmansö där jag bor. Johanna, min dotter var inte gammal, så hon stoppades ned i en pulka som hennes mamma Katrin Alex och jag turades om att dra. Det blev blöjbyten på lilla Johanna ett par gånger ute på isen.

Till Söderarm i ytterskärgården har jag tagit mig många gånger på senare år. Oftast om våren för att räkna fågel. Eller på sommaren för att fotografera brudpar som valt att gifta sig där.

En särskild resa vintern 1987 glömmet jag aldrig. Det var i slutet av mars och Robert Collin, motorskribent på Teknikens värld, behövde en fotograf. Så han ringde mig och frågade: "Kan man åka bil till Söderarm?". Jag hade hyfsad koll på isläget tack vare våra pulkavandringar, så jag svarade: "Om du håller med bil". Och så blev det.

Dagen innan vi skulle åka hade det snöat och blivit mildare. Robert fick byta sin Peugeot mot en Suzuki Samuraj. Flera märken lanserade vid den här tiden nya fyrhjulsdrivna bilar. Det kändes bra. Vi ville inte köra fast där ute och tvingas lämna bilen.

Att åka från Rådmansö var inte aktuellt då Söderarmsleden var öppen för båttrafik. Om vi skulle kunna ta oss till ön fick det bli den längre vägen via Bromskärs brygga. Vid den här tiden var Söderarm fortfarande bemannat och vi hade med oss en prinsessstärta till personalen. Det var en utmaning att med bil ta oss de nära tre milen på is ut till må-

let. Det var inte ofta den här vägen hade varit farbar tidigare. Bara krigsvintern 1944 när en lastbil fraktade ut byggmaterial åt Sjöfartsverket.

Med isdubbar runt halsen och en ispik i beredskap begav vi oss iväg. Jag hade också en yxa i knät, för att krossa en ruta om vi skulle hamna på botten. Bilen hade en taklucka som vi lät vara öppen, vilket kändes tryggt. Min uppgift var att läsa sjökortet. Jag minns hur jag uppmanade Robert att stanna då kompassen inte fungerade i bilen. Jag behövde kliva ur och ta ut ny kurs då och då. Det var svårt att navigera rätt i det vita landskapet. Samtidigt passade jag på att testa isen med piken. Det var lite kusligt. Vi kunde inte veta hur tjock isen var un-

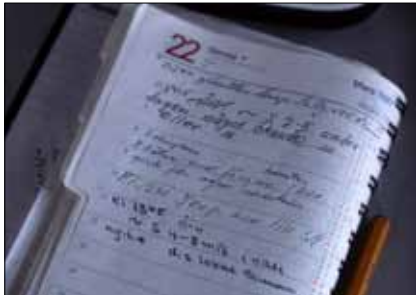

Söderarm, här kommer vi med öppen taklucka och räddningslinan till hands.

Robert Collin och Evert Ahlberg framför fastfrusna lotskuttrar och fyren.

der snön. Det kunde också vara strömt mellan öarna vilket påverkar tjockleken. Vi hittade fram och parkerade bilen vid bryggan nedanför fyren med de två fastfrysta lotskuttrarna. Fyrmästaren Evert Ahlberg mötte upp och bjöd in oss till utkiken. Personalen hade redan skrivit in i dagboken att "Jeep kom till SA den 22 mars kl 12.20".

Hemresan måste ha gått bra för jag har inget minne av den. Vi följde antagligen våra gamla bilspår på isen. Reportaget gjordes i färg. Jag hittar inga svartvita bilder från vår resa. Jag brukade alltid ha två kameror med mig. En för diabilder

och en annan med svartvit film. Antagligen vågade jag inte ta med båda, ifall vi skulle gå genom. Jag var nog ändå lite osäker på om isen skulle bära det tunga fordonet ända till Söderarm. Dagen efter ringde Evert till Robert och berättar att nu hade isen gått(!).

Robert Collin o Roine Karlsson

Att bo i fyr på Rügen

Ulf Wade Andersson, juli 2019 (postumt)

Ön Rügen som ofta kallas för Tysklands riviera är en pärla som man lätt kan förälska sig i. Ett bra turistmål endast fyra timmar med färja från Trelleborg. Trots att Rügen är Tysklands största ö så är den inte större än att man kör den runt på en dag. Många tar även med sig eller hyr cykel, vilket är ett trevligt sätt att upptäcka öns fina natur. För badentusiaster finns kilometerlånga långgrundna och barnvänliga stränder längs östra kusten.

Något som kanske inte alla känner till är att Rügen faktiskt varit svenskt i drygt 150 år. Det var under stormaktstiden då Gustaf II Adolf och Karl XII härjade som värst i Europa. Så det är kanske inte en slump att så många svenskar trivs så bra på Rügen.

Fyrälskare prioriterar nog gärna besök vid Kap Arkona som ligger på en hög klint på halvön Wittow i norr. Fyrplatsen är en av Europas mest kända och har sedan radions barndom sin givna plats i sjövädersrapporterna. Mats Carlsson Lénart skrev ett utförligt reportage om Kap Arkonas båda fyror i Blänket 2009:3.

Efter besök av fyrarna vid Kap Arkona körde vi över Breege samt Glowe mot de centrala delarna av Rügen. När vi passerade Breege upptäckte vi en grön fyr som vi tidigare aldrig lagt märke till. En familj hade byggt en charmig fyr på tomten som hyrs ut veckovis till turister. Fyren som har flera våningar är på 165 m². Kök med bra standard, flera sovrum, bastu och TV. Familjen som vid vårt besök hyrde i

Breege berättade att det även fanns en liknande fyr i Growe för uthyrning.

På Rügens systerö Hiddensee är det helt bilfritt. Där står den ståtliga fyren Dornbusch. Från Scharproder på Rügen går färjorna tätt till Hiddensee som lockar

Fyren Dornbusch, Hiddensee

Fyren i Breege

med sin skönhet och vildvuxna natur. Fyren står på höglandsområdet och har en tornhöjd på 27 m. Dornbusch är öppen för allmänheten, men det är trångt i trappan upp till toppen. När man väl klättrat de 102 stegen kan man njuta av en otrolig utsikt. Vid klart väder ser man ända till Stralsund.

Det finns många hotell för övernattnig på Rügen. Vi valde ett nära strandpromenaden i Binz. Här kan man gå ut på den över 500 m långa bryggan och få en imponerande vy över semesterparadiset Binz. Längs strandpromenaden som är drygt 3 km är det tätt med restauranger, glassbarer, souvenirförsäljare m.m. På stranden står korgstolarna i långa rader och väntar på badgäster.

Den klassiska kur- och badorten Binz ligger strax norr om semesteranläggningen Prora, som många turister är nyfikna på. Prora som är världens längsta byggnadskomplex byggdes av nazister under åren 1936-39, men blev aldrig använt av dem eller deras soldater. Sedan 1993 har området varit öppet för allmänheten.

Under de senaste fem åren har delar av komplexet renoverats och vid vårt besök var det flera hyresgäster som höll på att flytta in i sina toppmoderna lägenheter. Jätteanläggningen kommer efter renoveringen vara helt klar först år 2022.

Fyren i Glowe

Grönskär 250 år och Sandhamn 150 år

Anders Unosson

Den 23 september kunde vi så äntligen sätta upp hyllningsplaketterna och minnestavlorna på Grönskärs fyr och Sandhamns fyr.

Grönskär från sjösidan.

Foto: Anders Unosson

Ulf Schloss och Anders Unosson åkte med Gunnar Hjerstrand och hans Sefyr först till Grönskär och därefter till Sandhamn. Erik Bult Sundström mötte upp vid Grönskär och fick äran att skruva upp skylten på den bastanta dörren.

Grönskär, som också kallas Östersjöns drottning, togs ur drift 1963, och återtändes 26 september 2000 som OCCAS fyr med karaktären LFl G 10. Fyren ägs numera av Skärgårdsstiftelsen.

Sandhamns fyr byggdes 1870, som kombinerat fyr- och bostadshus av trä, från början grönmålat. Under årens lopp har flera ändringar gjorts av både fyren och av byggnaden. Idag är fyren ett påbyggt torn på bostadshuset. 1951 målades fyrtornet och huset gult, vilken färg det fortfarande har. Idag är bostadshuset vaktlokal för SjöV:s personal vid Lotsstation Sandhamn.

På dörren kunde Fyrsällskapets vice ordförande Ulf Schloss skruva fast minnestavlan. Nu är samtliga tre födelsedagsfyror i vårt område uppvaktade. Svartklubben 200 år, Grönskär 250 år och Sandhamn 150 år.

Erik Bult Sundström vid Grönskärs fyr.

Foto: Ulf Schloss

Ulf Schloss skruvar skylt på Sandhamns fyr.

Foto: Anders Unosson

Klubbmärken, tröjor, m.m.

Du kan beställa nedanstående artiklar genom att kontakta Ulla Hillberg på email: ulla@hillberg.com alt. tel. 031-972148. Betala sedan in pengarna på vårt Bankgiro 5441-3174 och skriv på talongen vad du beställt. Porto inom Sverige är inkluderat i alla priser men för endast ett exemplar per artikel.

Om fyrrar - de Pharis, en översatt avhandling på latin från 1722, pris 110:- (tilläggsporto utrikes 40:-)

Fyrkortlek svenska fyrrar, 52+3 kort, pris 55:-, (tilläggsporto utrikes 10:-)

Klubb nål i emalj med logo, 45:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Tygmärke broderat (6 cm högt) logo, 55:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Dekal självhäftande transparent vinyl (10x10 cm) med logo, 25:- (tilläggsporto utrikes 10:-)

Bokmärken av tjock papp, 6 olika med 2 fyrrar på varje, 25:- för alla 6 (tilläggsporto utrikes 10:-)

Keys, marinblå, broderad logo, 165:- (tilläggsporto utrikes 15:-)

T-shirt, vit, transfer logo vänster arm, dam (XL, XXL), herr (S, M, XL, XXL), 150:- (tilläggsporto utrikes 20:-)

Piké-tröja, marinblå, broderad logo vänster arm, dam (XL, XXL) herr (S, M, XL), 275:- (tilläggsporto utrikes 25:-)

Fyrböcker utgivna av Svenska Fyrsällskapet

För att öka tillgängligheten i Sverige och delvis minska vårt administrativa arbete säljs tills vidare våra mycket populära böcker direkt av Hjertmans i deras 10 butiker i Sverige och via deras hemsida www.hjertmans.se.

Jubileumsbok 20 år, 192 sidor, c:a 170 bilder, hård pärm, ISBN 978-91-85581-77-1, pris 250:-.

Fyrhandbok, 320 sidor, 450 bilder, hård pärm, 116 svenska fyrrar, ISBN 978-91-975819-1-2, pris 150:-.

Handikappanpassning av Garpen

Bengt Åstedt

Den handikappanpassade båten Gustav.

Det har länge stått på vår önskelista att ha en handikappanpassad båt och möjlighet att ta emot rullstolsbundna gäster på Garpen.

Hösten 2016 lade vi in en ansökan till SydostLeader om bidrag till en båt med ramp och anpassad brygga på Garpen. Vi fick ansökan beviljad och godkänd av jordbruksdepartementet våren 2017. Ett viktigt argument i vår ansökan var att båten skulle byggas av en lokal båtbyggare i kommunen.

Båtbygget började på hösten och det blev sjösättning sommaren 2018. Då återstod en del arbeten och dokumentation så vi övertog inte båten förrän i juni 2019.

Båten är byggd i aluminium med ramp i fören. Längden är 9.9 meter, och båten får ta 12 passagerare. I aktern finns ett stort utrymme för 8-10 "utesittare". I hytten finns plats för 10 fasta sittplatser och en fällbar bänk för två. Där finns en tom yta för två rullstolar. I fören kan man ha en rullstol. Båten fick namnet Gustav efter vår framlidne hedersmedlem Gustav Sjöholm.

På Garpen kunde vi inte använda någon befintlig brygga för rampen utan vi behövde anordna något intill norra bryggan. Vi byggde en kraftig stenbänk med ett plan som avslutas med en lutning för rampen. Från stenbänken ligger två aluminiumrampar, på betongfundament, in till land.

Kostnaden för båt och brygga blev c:a 1.23 miljoner. Bidraget från SydostLeader var 870.000 kronor. På landsidan anordnade kommunen en flytbrygga för våra båtar på en ny plats i södra delen av småbåtshamnen. Därmed slapp vi att trängas med gästbåtar som vi gjorde förut.

Nästa delprojekt blev att ordna en rullstolsvänlig väg till serveringen på altanen, och en rullstolshiss upp till altandäck. Vi fick våren 2019 ett bidrag på 199.000 kronor från Riksantikvarieämbetet för att "öka tillgängligheten". För de pengarna har vi lagt en 65 meter lång och 1,6 meter bred brädgång från aluminiumrampen vid bryggan fram till en hiss vid altanen: För att plana marken var vi tvungna att ta ut en grävmaskin.

Vår kassör är otroligt bra på att söka bidrag, Hösten 2019 ringde hon till länsstyrelsen i Kalmar och frågade om de har några pengar kvar att söka. Jo, det hade man. Vi sökte, och fick ett bidrag från landsbygdsprogrammet till ny fasadklädnad på fyrmästarebostaden och för att bygga en handikapptolett i gamla segelboden som ligger nära handikappbryggan. Bidraget är upplagt så att 65 % av kostnaderna kommer från länsstyrelsen, vi själva står för 10 % och kommunen 25 %. Arbetet gjordes i år. Totalkostnaden blev 433.000 kronor. Till handikapptoletten behövdes bara en kortare förlängning av brädgången som går till altanhissen. En vattenledning fram till tvättstället blir dock inte klar förrän till våren.

Har du bytt adress

eller ändrat andra kontaktuppgifter? Anmäl detta snarast till Svenska Fyrsällskapet, e-mail: medlem@fy.org eller tel.: 08-710 3333. Tänk särskilt efter om din mailadress fortfarande är rätt.

Redaktören

Årets fyrpepparkakstävling avgjord

Förra året hade vi ingen fyrpepparkakstävling men det kom ändå in ett antal bidrag. Tänkte att då finns det ett tävlingsbehov så varför inte. I början gick det trögt och vi tänkte att de 2 pepparkaksfyrar som kommit in skulle båda vinna 1:a pris, men sedan kom det 7 bidrag till! Nu var det en tävling! Alla fyrarna presenteras och alla får pris.

1:a pris går till **Ulf Johansson i Malmö** för fyr med fyrbostäder på Väderöbod.

2:a pris går till **Johan, Hedvig och Petra Nordkvist från Enhörna** för en fantasirik fyrskapelse.

3:e pris får alla övriga fyrpepparkaksbyggare för sina fantastiska skapelser.

Vinga fyr och sjömärke. Byggnaderna är byggda i pepparkaka, glaset på fyren är stöpt i isomalt, och topparna och taket till fyren är gjorda i marsipan med konfektyrfärg på. Förutom detta är det karamellfärgad och ofärgad glasyr som används till dekoration samt smält socker som lim för det hela. Räcket till fyren är gjord i tempererad mörk choklad. Det klurigaste att göra var nog det cylinderformade "glaset" i isomalt. Jag använde en konservburk utan etikett för att få rätt form innan det snabbt stelnade och lyckades först på sjätte försöket! Mycket roligt projekt!

Amanda Bengtsson Jenssen i Köpenhamn

Mitt barnbarn **Ida Björk i Mariestad** har gjort denna fyrmästarbostad. Det tog 5 timmar för att få det färdigt. Eftersom ritningar och mallar fick göras först. Riktigt snyggt tycker farfar.

Bosse Björk

De tidigare bebodda fyrplatserna runt Vänern var oftast inrymda i bostadshusen. (Red.anm.)

Jag heter Alva och är 15 år och bor i Huddinge i Stockholm! Jag vill jättegärna vara med och tävla med min pepparkaksfyr, men jag har varit sjuk och hann inte baka färdigt nu i kväll. Jag undrar om jag får skicka min bild i morgon? Jag är nästan klar, men nu tvingar min mamma mig att gå och sova.

Nu är fyren klar! Jag har byggt Djurstens fyr. Förlåt för att bilderna kom in en dag för sent. Jag hoppas att jag kan vara med och tävla ändå! Tack för jätterolig idé om fyrbyggartävling. Verkligen superkul!

Alva Blum André, Huddinge

Vilken redaktör kan motstå en sådan vädjan? Inte jag inte!

Christina och Magdalena Skalegård
i Lysekil.

I år kan vi inte fira jul med våra norska och danska barn och barnbarn, men förra året var vi tre generationer Skalegård som med pepparkaksdeg och fantasi återskapade vår anfader och kapare, kapten Schale på Skalegården i Onsala, när han äntrade ett av fyrtornen på Nidingen och spejade efter La Revange och danska skepp i farvattnet..

*Jul, jul, strålande jul.....
Jag dristade mig till att göra en pepparkaksfyr av egen något märklig design.
Svårare än jag trodde!*

Bertil Nyman i Järna

*Grönskärs fyr i vinterskrud.
Fyrplatsbygget är gjort av
Bo Olsson i Tranås*

*Byggherre till denna ståtliga fyr är
Elliot Enebro i Stockholm 3½ år
(lite hjälp av mamma Mathilda).*

1:a pris är en Fyrhandbok som går till Ulf Johansson i Malmö.
2:a pris är en fyrkortlek som går till Johan, Hedvig och Petra Nordkvist i Enhörna.
3:e pris är fyrbokmärken som går till övriga inte rangordnade tävlingsdeltagare.
Tack för att ni ställde upp med er bakkonst och fantasirikedom.

Blänket-redaktionen

Rättelse

En uppmärksam medlem, Jim Danielsson, har upptäckt att det i Blänket 2020:4 s 21 inte är Makkaur fyr utan Kjölnes fyr. på bilden. Tack för att du hörde av dig.

Redaktören

Makkaur fyr

Arkiv unc.edu

Kjölnes fyr

Foto: Ulf Schloss

Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?

Vi vet att Blänket studeras av flera som inte är medlemmar i Fyrsällskapet. Många hör av sig för att fråga hur man blir medlem och om det är några speciella krav. Naturligtvis inte! Människor är intresserade av fyrary och Svenska Fyrsällskapet är en allmännyttig ideell förening som är öppen för alla.

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i "Medlemsansökan" som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ditt OCR/referensnummer. Inbetalning görs på bankgiro nr 5401-9344. Skriv även ditt OCR/referensnummer på inbetalningen. Årsavgift för enskild medlem är 200:-, för företag 1000:- och för föreningar 250:-. Majoriteten av medlemmarna är enskilda personer intresserade av fyrary och fyryhistoria.

Som medlem får du vår mycket uppskattade tidning Blänket i färg fyra gånger per år. Tidningen är fylld med många intressanta och rikt illustrerade artiklar och nyheter om våra fyrary.

När du har betalt din medlemsavgift sänder vi dig ett välkomstbrev innehållande våra klisterdekalers, det senaste numret av Blänket samt det senaste numret innehållande verksamhetsberättelse, etc.

Vi arrangerar årligen 25-30 föredrag samt kortare och längre fyryresor. Du är mycket välkommen som medlem och att delta i våra aktiviteter som du också kan läsa om på vår hemsida www.fyr.org.

Hur gör man för att få en artikel publicerad i Blänket?

Jo, du kontaktar redaktören (kontaktuppgifterna står på omslagets insida) via brev, telefon eller mail. Manuskripten kan vara i elektronisk form eller handskrivna. Det gör inget om det finns stavfel eller att grammatiken haltar något. Det ordnar sig, huvudsaken är innehållet. ***Artiklar i elektronisk form skall lämnas som icke låsta Word-filer. Eventuella bilder skickas separat antingen som papperskopior (som Du får tillbaka efter skanning) eller som jpg-filer.*** Bilderna måste ha en upplösning som är godtagbar för tryckning, c:a 300 dpi.

Redaktören bedömer om och när en artikel skall publiceras. Då artikeln accepterats startar en brev-/mailväxling till dess att vi båda är nöjda med resultatet.

Det är väsentligt att aviserings- och manusstopptiderna hålls. Tro det eller ej men varje tidning innebär flera månaders arbete innan den går i tryck. Först till kvarn ..... så var ute i god tid.

Maria Elsby
Redaktör

Svenska Fyrsällskapet

Organisations nr: 802439-0216 Hemsida: www.fyr.org E-mail: medlem@fyr.org
Tel: 08-710 3333 BGnr: 5401-9344 (medlemsavgifter) BGnr: 5441-3174 (övrigt)
Bic/Swift: HANDESS IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818

Styrelse

Tf Ordf. Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
v.Ordf. Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Sekr. Björn Hedberg, Sankt Sigfridsg 83B, lgh 1302, 412 66 Göteborg, tel 0705-335822
Kassör Ingrid Sernbo, Rörviksgatan 35, 421 65 Västra Frölunda, tel. 0708-261995
Tomás Berglund, Södra Majorsgatan 3, 903 36 Umeå, tel. 0705-455828
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139
Mikael Engqvist, Norrgården 1, Västra Lagnö, 184 95 Ljusterö, tel. 070-590 2279
Ann-Louise Gustavsson, Hagbyvägen 11, 184 44 Åkersberga, tel. 0702-254340
Tommy Öberg, Bigarråvägen 9, 741 31 Knivsta, tel. 0705-484302

Blänket - Redaktion

Redaktör Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
e-mail: maria.elsby@gmail.com
Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139

Hemsida/Sociala medier

Sammank. Ann-Louise Gustavsson, Hagbyvägen 11, 184 44 Åkersberga, tel. 0702-254340
e-mail: a-lo@telia.com
Ulf Tjerneld, Olympiavägen 90, 122 40 Enskede, tel. 0702-662500

Fyrlexikon/Fyrwiki

Leif Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel. 0523-22139
e-mail: leif.e.elsby@gmail.com

Fyrpersonal

Maria Elsby, Terrassvägen 3, Stockevik, 451 78 Fiskebäckskil, tel 0523-22139
e-mail: maria.elsby@gmail.com

Programkommitté Stockholm

Sammank. Christer Nettelbladt, Högbergsg. 83 lgh 1404, 118 54 Stockholm, tel 08-642 1776
Marianne Brus, Bjurövägen 21, 742 96 Gräsö, tel. 0708-187897
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, lgh 1102, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676
Ulf Schloss, Alphyddevägen 8, lgh 1404, 131 35 Nacka, tel. 0704-672473
Erik Sundström, Box 40, 130 39 Sandhamn, tel. 08-5715 3453
Jan-Bertil Sölvén, Sägverksgratan 80, lgh 1001, 122 41 Enskede, tel. 0734-445915
Anders Unosson, Splitsvägen 6, 139 55 Värmdö, tel. 08-5716 8473
Rolf Wänn, Norrudsgratan 25, 137 94 Västerhaninge, tel. 0705-302841

Programkommitté Väst kust

Sammank. Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 031-526165
Ann Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0304-39512
Göran Sernbo, Rörviksgatan 35, 421 65 Västra Frölunda, tel 0704-449843
Anna-Maj Toresson, Östergårdsgatan 32, 442 52 Ytterby, tel. 0708-887693
Kurt Toresson, Östergårdsgatan 32, 442 52 Ytterby, tel. 0708-887692

Programkommitté Gotland

Sammank. Jan Ströberg, Skyttegatan 6, 621 41 Visby, tel. 0498-271523
Lars Flemström, Box 119, 623 21 Ljugarn, tel. 0498-493085
Gunnar Sillén, Storgatan 72, 624 48 Slite, tel. 0705-822422
Göran Storm, Lau Gumbalde 178, 623 62 Ljugarn, tel. 0705-601190

Programkommitté Uppland

Sammank. Gunnar Boman, Åsgränd 3, lgh 1102, 753 10 Uppsala, tel. 018-150007
Hans Fendin, Hornugglan 50, 742 36 Östhammar, tel. 018-341674
Anders Nylund, Romsmaren 39, 819 64 Hållnäs, tel. 0702-727159
Tommy Öberg, Bigarråvägen 9, 741 31 Knivsta, tel. 0705-484302

Revisorer

Revisor Lena Ardbo, Engelbrektskatan 35 lgh 1101, 411 37 Göteborg, tel. 0733-977391
Revisor Monica Axman, Fiskebåtsgatan 10, 426 71 Västra Frölunda, tel. 0722-535207
Rev.suppl. Heléne Abenius, Ryggebol Byväg 12, 443 61 Stenkullen, tel. 0734-193905

Valberedning

Sammank. Anders Unosson, Splitsvägen 6, 139 55 Värmdö, tel. 08-5716 8473
Nisse Holmdahl, Höggeröd 305, 473 92 Henån, tel. 0304-39512
Christian Lagerwall, Hörngatan 20, lgh 1102, 602 34 Norrköping, tel. 0723-151676
Marie Tilosius, Båtsman Lustigs gata 32, 422 57 Hisings Backa, tel 031-526165

Medlemsavgifter för 2021

Om du vill bli medlem skall du gå in på www.fyr.org och fylla i Medlemsansökan som du finner under "Bli medlem" alternativt maila oss på medlem@fyr.org eller ring oss på tel. 08-710 3333. Därefter sänder vi en faktura till dig där det står ett OCR/referensnummer vilket du skall ange när du betalar.

Medlemsavgifterna är:

Enskild medlem bosatt i Sverige	200 kr
Ideell organisation i Sverige	250 kr
Företag/Myndighet i Sverige	1000 kr
Medlem bosatt utomlands	Addera 100 SEK till avgifterna ovan

Medlemsavgift inbetalas på Bankgiro konto nr 5401-9344. Glöm ej att ange ditt OCR/referensnummer du fått.

Medlemmar bosatta utomlands kan betala via IBAN: SE30 6000 0000 0005 0942 0818
Bic/Swift-code: HANDSESS.

Medlemsavgift som betalas efter 1 oktober ett år gäller även för nästa år.

Åstholmsudde
Foto: Pia Hansson